VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 119 — Vol. LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, lokak. 17 p. — Tuesday, Oct. 17, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967 — 1917—1967 — Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Levesque erosi liberaalipuolueesta

Quebecin liberaalien edustajakokous hyväksyi pyöreäsanaisen päätöksen "erikoisasemasta"

Quebec. — Rene Levesque, joka on viimeaikoina ollut piikkinä Quebecin liberaalipuolueen lihassa, suoritti lauantaina etukäteen odotetun mutta silti dramaattisen uloskävelyn puolueestaan, minkä hallituksen jäsen hän muutama vuosi sitten oli.

Hänen matkassaan marssi liberaalien 13. vuosikokouksesta pois noin 150—200 henkilöä. Puoluekokouksessa oli lähes 2,000 osanottajaa, mutta yleisesti myönnetään että osa Levesquen julkisista ja salaisista kannattajista jäi edelleen kokoukseen.

Noin puolentoista tunnin kuluttua uloskävelyn jälkeen järjestetyssä lehdistön vastaanottotilaisuudessa Chateau Frontenacissa, mistä mr Levesque kannattajineen oli edellisenä päivänä varannut kokoontumispaikan, nämä liberaalien kokouksesta ulos kävelleet selostivat miksi he niin tekivät ja ennustivat, että Quebeciin voi tulla neljän vuoden kuluessa separatistinen hallitus.

Mr. Levesque sanoi eron tapahtuneen 1964 alkaneen vieraantumisen johdosta.

Hän syytti erosta Eric Kieransia, puolueen maakunnallista presidenttiä, joka "kaappasi" puoluejohdon "siksi kun se oli ilmeisesti saatavissa" ja asetti hänet kannattajineen sellaiseen asemaan ettei ollut muuta mahdollisuutta kuin lähteä pois puolueesta.

Lauantaisessa istunnossa liberaalipuolue hyväksyi epämääräisen päätöslauselman Quebecin "erikoisasemasta", mitä asiaa tutkitaan kuitenkin edelleen, sillä kukaan ei voinut sanoa, mitä tällä "erikoisasemalla" loppujen lopuksi tarkoitetaan.

Kokous hylkäsi käsiennostoäänestyksellä Rene Levesquen päätöslauselman, missä kannatetaan Quebecin itsenäistymistä ja liittovaltion muodostamista uuden perustuslain puitteissa.

Sen sijaan kokous hyväksyi perustuslakikomiteansa epämääräisen päätöslauselman Quebecin erikoisasemasta, korostaen kuitenkin, että puolue hylkää separatismin sen kaikissa muodoissa.

Ensi kesäkuussa pidetään ylimääräinen edustajakokous, missä keskustellaan siitä, mitä Quebecin "erikoisasemalla" tarkoitetaan.

Vaikka asiasta käytiin suhteellisen vähän keskustelua, niin ilmeistä kuitenkin oli, että osa kokouksessa olleista ei ollut valmiina menemään niinkään pitkälle itsemääräämisoikeutta kohti, mitä hyväksytyssä päätöslauselmassa suositeltiin, mutta toiset antoivat ymmärtää, että se on minimi mihin he voivat tyytyä.

Puolueen johtaja Jean Lesage teki kuitenkin täysin selväksi, että hyväksytty päätöslauselma ei itse asiassa merkitse yhtään mitään — päätöslauselma ja sen yhteyteen kuuluva raportti muodostavat vain perustan keskustelun edelleen jatkamiseksi, sanoi mr. Lesage. Mitä tahansa uusia yhteenvetoja siitä tehdään, niiden on saatava puolueen ylimääräisen kokouksen hyväksymisen ennen kuin niistä tulee osa liberaalipuolueen ohjelmasta, hän selitti.

Pearson varoitti Quebecin "erikoisasemasta"

Banff, Alta. — Pääministeri Lester Pearson sanoi sunnuntai-iltana, että jotkut esitykset Quebecin erikoisaseman ehdotuksen yhteydessä, ovat vaarallisia sekä Quebecille että liittovaltiolle.

Hän sanoi kannattavansa Quebecin erikoisasemaa siinä tapauksessa jos sillä tarkoitetaan kieltä, kulttuuria ja perinteitä. Mutta, hän sanoi, erikoisasema, mikä antaisi Quebecille enemmän perustuslaillisia valtuuksia kuin muille maakunnille, voi johtaa erillisen valtion muodostamiseen, mitä ei voida hyväksyä.

Raskaustila loppuu pillerillä, lääkäri

Vancouver. — Eräs obstetrikko — kätilö — sanoi täällä viikon vaihteessa, että nyt kehitetään pilleriä, mikä lopettaa naisen raskaudentilan vielä kuukauden kuluttua siittämisen jälkeen.

Washingtonin yliopiston apulaisobstetrikko-professori tri R. T. Pion, sanoi että asian johdosta suoritetaan jo alustavia tutkimuksia Seattlen alueella.

Sitten tulee valinnan varaiseksi kysymys, haluaako nainen jo siitetyn lapsen tai eikö hän halua — eikä siittämisen estäminen kun on nyt asian laita", selitti mainittu lääkäri. Myöhemmin antamansa haastattelun yhteydessä tri Pion sanoi, ettei tämä edusta aborttia. Se vain aloittaa kuukautiset uudelleen.

Silti on toteltava

Vatikaani. — Paavi Paavali sanoi sunnuntaina, että maallikot tulevat saamaan suuremman sananvallan Roomalaiskatolisen kirkon asioista, mutta heidän (maallikkojen) täytyy silti huolimatta noudattaa korkeimman papiston ohjeita.

USA "painostaa" Saigonin miehiä

Saigon. — Yhdysvaltain suurlähettiläan Ellsworth Bunkerin sanotaan painostavan voimakkaasti Etelä-Vietnamin hallitusta seuraamaan Yhdysvaltain poliittista johtoa.

Tämä on ensimmäinen kerta, jolloin Yhdysvaltain toimesta on toteutettu suhteellisesti näin kovaa ohjelmaa Saigonissa entisen presidentin Ngo Dinh Diemin päivistä lukien v. 1963.

DOSCO AIKOO SULKEA TEHTAANSA SYDNEYSSA

Koko kaupunki on perikadon vaarassa jos yhtiö heittää työttömäksi 3,300 työläistään

Sydney, N.S. — Tätä kaupunkia uhkaa miltei totaalinen työttömyys sen johdosta kun Dominion Steel and Coal Corporation (DOSCO) tiedoitti viikon lopulla, että yhtiön Sidneyssa oleva suuri terästehdas suljetaan huhtikuun 30 pnä.

Noin 3,300 työläisten — miltei toinen puoli kaupungin koko työvoimamääräistä — joutuisi silloin työttömäksi. Jos nämä työläiset heitetään kadulle, silloin kaupungin liikemiehet odottavat "kaaosmaista" tilannetta, sillä työttömäksi joutuu myös satoja muita työläisiä, joiden työmahdollisuudet liittyvät terästehtaan operatioihin.

Liittohallituksen virkailijain kerrotaan "tyrmistyneen" odottamatta tulleesta tiedonannosta, jonka julkaisi DOSCOn presidentti T. J. Emmert.

Terveysministeri Allan MacEachen, joka nimitettiin äskettäin hallituksessa rannikkomaakuntien puhemieheksi, kehoitti DOSCOa antamaan julkisen selostuksen tehtaan sulkemisen syistä ja myös siitä, mitä suunnitelmia on yhtiöllä työläisinsä ja tätä 34,000 asukkaan kaupunkia kohtaan.

Hän lähetti myös sähkeen Nova Scotian pääministeri G. I. Smithille esittäen, että hän järjestäisi maanantaiksi kokouksen DOSCOn edustajain ja Hawker Siddeleyn kanssa mikä omistaa 77 prosenttia DOSCOn osakkeista, jotta tässä kokouksessa voitaisiin selittää tilannetta unionille, sekä kunnan- ja muiden hallitusportaiden edustajille.

Liittoparlamentti muodosti syyskuussa kruunun yhtiön, minkä tehtävänä on vähentää asteettain sikäläistä kivihiilen tuotantoa seuraavan 15 vuoden aikana, mutta DOSCOn tiedoitti heitti hallituksen suunnitelman kokonaan pois raiteiltaan.

Mr. Smith ehdotti myöhemmin, että Cape Breton Development Company ottaisi DOSCOn laitokset haltuunsa.

DOSCO tiedoitti saaneensa $4,300,000 tappion vuonna 1966 ja $6,400,000 tappion ensimmäisen kuuden kuukauden aikana vuonna 1967.

"Ei DOSCO, eikä Hawker Siddeley Canada Limited voi kestää näin suuria tappioita", sanoi mr. Emmert.

Mutta ihmisille, jotka ovat asiallisesti puhuen eläneet tämän suuren laitoksen korkeiden savupiippujen varjossa, tämä tieto antoi kovan iskun.

"Minä en kerta kaikkiaan voi uskoa sitä", sanoi 48-vuotias Roy Drohan, joka on ollut DOSCOn palveluksessa 23 vuotta. "Hallitus ei voi antaa sen tapahtua", sanoi tämä neljän lapsen isä.

Terästyöläisten (USW) osasto 1064 presidentti Martin Merner kysyi, "Mistä tämä tiedoitus tuli? Eivätkö he välitä mitään 33,000 ihmisen elinmahdollisuuksista?" Eräs toinen union virkailija sanoi tiedotusta "tyrmistyttäväksi" ja "tunteettomaksi kohteluksi" kaupungille mikä on ollut hyvä DOSCOlle.

Canada kietoutuu USA:n ohjuspuolustukseen

Näin sanoo tunnettu yhdysvaltalainen ydinfyysikko Lapp Washingtonin ja Ottawan vakuutteluja vastaan

Washington. — Kuuluisa ydinfyysikko, tri Ralph Lapp on sitä mieltä, että Yhdysvaltain ballististen ohjusten torjuntaverkosto tulee lopulta vetämään Canadankin piiriinsä.

Canadan hallitus on aikaisemmin selittänyt, että Canadan ei tarvitse kietoutua tähän Yhdysvaltain ballististen ohjusten torjuntaverkostoon.

Yhdysvaltain hallitus tiedoitti jokin aika sitten, että se rakentaa $5 miljardin hintaisen rakettiverkoston vihollisen ohjusaseiden torjumiseksi. Tämän suunnitelman mukaan, näitä torjuntaohjuksia sijoitetaan juuri Canadan rajan lähettyville Yhdysvaltoihin jotta voidaan tuhota "vihollisen" ohjukset kaukana maaleistaan.

Mr. Lapp sanoi haastattelutilaisuudessa, että canadalaiset voivat loukkaantua kun torjuntaohjukset räjähtävät 100 mailin korkeudessa aiheuttaen silmiä sokaisevia "fleuresenssi-välähtlyä" ja mahdollisesti räjähdyspaikkojen alapuolellaolevat kodit voivat syttyä palamaan.

Ja halu saada Spartan-torjuntaohjukset mahdollisimman lähelle maalejaan, painostaa sitä, että näitä torjuntaohjuksia ja niiden yhteyteen rakennettavia tutkalaitteita sijoitetaan Canadan alueille. "Saadaan vastatoimenpiteille aikaa, mitä lähempänä lähtöpaikkaansa voidaan vihollisen ohjusta vastaan lähettää torjuntaohjus", hän selitti.

Tri Lapp on kirjoittanut useita alansa kirjoja, viimeksi "The Weapons Culture", missä hän käsittelee laajasti ballististen ohjusten torjuntakysymystä.

Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara tiedoitti, että Yhdysvallat rakentaa vain "ohuen" ohjustorjuntaverkoston mahdollisesti Kiinasta tulevien ohjusten torjumiseksi. Hän tähdensi ettei sitä rakenneta Venäjää vastaan.

Tri Lapp on kuitenkin samaa mieltä, kuin senaattori J. William Fullbrightkin, että "ohuesta" torjuntajärjestelmästä tulee pian "paksu" sotilasjohdon painostuksen johdosta.

Tri Lapp sanoo, ettei hänellä ole epäilyäkään siitä, että tästä $5 miljardin hintaisesta "ohuesta" torjuntaverkostosta tulee Neuvostoliittoa silmällä pitäen $40 miljardin "paksu" ohjustorjuntaverkosto.

Kaksi FBI:n agenttia todistanut klaneja vastaan murhasyytöksessä

Väittävät klanien tehneen suunnitelmia ja ansoja kansalaisvapauksia puolustaneen tappamiseksi

Meridian, Miss. — Miellyttävän näköinen saarnamies sanoi viime torstaina liittovaltion oikeuden istunnossa, että hänen Ku Klux Klanosastonsa päämies oli hyvillään kolmen kansalaisvapauksien puolesta toimineen henkilön murhasta siksi kun "kristityt suunnittelivat ja toteuttivat juutalaisen teloituksen".

Delmar Dennis oli hallituksen toinen yllätys-todistaja 18 miehen oikeuskuulustelussa — ollen syytettyjen joukossa 4 poliisivirkailijaa — joita syytetään salavehkeilystä kolmen miehen murhaamiseksi Philadelphiassa, Miss. kolmisen vuotta sitten.

Dennisin todistajalausunto näytti tukevan hallituksen katsantokantaa, että Klan-järjestön tarkoituksena oli tappaa Michael Schwernerin, newyorkilaisen kansalaisvapauksien puolustajan, ja että Andrew Goodman ja James Chaney kuolivat vain siksi kun he olivat Schwernerin kanssa silloin kun hän joutui klanin satimeen.

Vasta 27-vuotias Dennis esitteli itsensä baptisti ja metodistipapiksi joka liittyi White Knights of tho Ku Klux Klanin jäseneksi ja nousi korkeaan asemaan, saaden samalla $5,000 vuodessa FBI:lta ilmiantajan palkkiota.

Dennis sanoi, että hänen Klanosastonsa (White Knights) oli äänestämäisillään tapetetaanko "Coatee" — heidän nimensä Schwernerista — kun yksi syytetyistä, Edgar Killen, osa-ajalla toimiva saarnamies, jota sanotaan Klan-järjestön järjestäjäksi sanoi, että se (tappaminen) ei ole tarpeellista. Dennis kertoi Killenin sanoneen että "eliminoimisen" (poistamisen) oli Klan hyväksynyt osavaltioportaassa.

Dennis sanoi klaneilla olleen salakielimäärittelmät operatioilleen. Tappamis-salakieli-määritelmänä oli 'iso tukki-operatio" (the big logging operation).

Oikeudessa syytettävänä olevaa 18 miestä sanottiin "syvällä suomaalla olleiksi".

Dennis sanoi, että silloin kun hän liittyi White Knightsin jäsenyyteen v. 1964, Killen sanoi hänelle, että Klan on toiminnan järjestö eikä partiopoikaryhmä. "Meillä on tehtäviä, hän sanoi, mihin kuuluu ihmisiä joita on piestävä tai eliminoitava — tapettava".

Hallituksen ensimmänen yllätystodistaja esiintyi edellisenä päivänä. Hän oli Meridianin poliisikersantti, 41-vuotias Wallace Miller, joka myös on ollut jäsenenä Ku Klux Klanin White Knightsissa.

Hän kertoi Killenin sanoneen hänelle, että Klan tulee "ottamaan huolen" Schwerneristä, ja että Schwernerin "eliminoiminen oli hyväksytty".

Miller sanoi, että neekerien metodistikirkko Mount Zion-kirkko Neshoba Countyssa poltettiin klanin toimesta tahallisesti siinä mielessä, että saatiin Schwerner tulemaan Philadelphiaan.

Schwerner, Chaney ja Goodman pidätettiin liian nopeasti ajamisesta syytettynä kun he menivät Philadelphiaan tutkimaan poltettua kirkkoa. Heidät vapautettiin poliisien hoivista, käskettiin poistua niin nopeasti kuin voivat paikkakunnalta ja myöhemmin heidän ruuminsa löydettiin haudattuna erään padon lähettyviltä Philadelphian luota.

Miller sanoi saaneen FBI:lta "kulujensa peittämiseksi" ainakin $2,400.

Hallituksen toimesta esitettiin perjantaina viimeinen todistajalausunto — syytettynä olevan Horace

(Jatkuu sivulla 4)

Kustannukset nousevat eläkenousua nopeammin

Vanhuudeneläkkeisiin tulee 2-prosenttinen nousu, mutta elinkustannukset ovat kohonneet 3 pros.

Toronto. — Vanhuudeneläke kohoaa tammik. alkaen $25.20 koko vuotta kohden, jättäen eläkkeet kauaksi jälkeen elinkustannusten noususta.

Uusi suunnitelma, minkä mukaan peruseläke sidotaan hintaindeksiin, astuu voimaan ensi vuonna. Sen mukaan nykyinen peruseläke $75.00 kuukaudessa kohoaa $76.50 kuukaudesa, ollen eläkekorotus tältä kohdin $18.00 vuodessa.

Lisäeläke niille, joilla ei ole muita tuloja, on nyt $30.00 kuukaudessa (taaten vähintään $105 kuukausieläkkeen) on tammikuusta alkaen $30.60 kuukaudessa, tullen siitä eläkeläiselle (jolla ei mitään muita tuloja ole) $7.20 lisätulo koko vuodelta.

Tämä tarkoittaa, että eläkeläinen, jolla ei muita tuloja ole, tulee tammikuussa saamaan $107.10.

Mutta samalla kun eläkkeet nousevat 2-prosenttisesti, elinkustannukset ovat kohonneet 3-prosenttisesti — ja eläkeläisillä on tilaisuus hintanousun uuteen kiinnisaamiseen vasta 1969!

Terveysministeri Allan MacEachen on sanonut, että hän tulee antamaan lausunnon eläkkeiden noususta ensi vuonna huomioonottaen elinkustannusten nousun.

Vuoden vaihteessa voimaan astuva laki sanoo, että eläkkeitä on korotettava elinkustannusten (hintaindeksin) nousun mukaan kesäkuusta 1966 kesäkuuhun 1967 ajalta korkeintaan 2-prosenttisesti.

Tämä korkein määrä maksetaan v. 1968 ja se jättää eläkkeiden määrän noin 1.5 prosenttia elinkustannusindeksin nousua alemmaksi.

Teoreettisesti on mahdollista, että tämä jälellejääneisyys voidaan huomioida vastaisuudessa. Esimerkiksi jos kesäkuusta 1967 kesäkuuhun 1968 ei tapahdu elinkustannusindeksin nousua, eläkeläiset ovat oikeutettuja saamaan edellämainitun 1.5-prosenttisen korotuksen.

Todellisuudessa on kuitenkin uskottavaa, että elinkustannusindeksi kohoaa ensi vuonna enemmän kuin 2-prosenttisesti, jättäen eläkeläiset vieläkin huonompaan asemaan. Eläkeläisten täytyy hintojen jokapäiväisestä noususta huolimatta odottaa koko vuoden, ennen kuin he saavat edellämainitunlaisen hyvityksen.

Samalla kohoavat myös kaikkien työläisten ja työnantajain eläkekassaan maksamat erät. Eläkekassaan maksetaan korkeintaan $5,000 palkkaerästä. Ensimmäinen $600 on vapaa näistä maksuista; työläinen ja työnantaja maksavat jälelläolevasta tuloerästä $4,400 (asti) 1.8 prosenttia kumpikin.

Korkein määrä on siis $79.20 vuodessa tai $158.40 henkilöltä joka maksaa sekä työnantajain että työläisen osan.

Uuden suunnitelman mukaan verotettava tulomäärä voi nousta elinkustannuksen nousun perusteella korkeintaan 2-prosenttisesti vuodessa. Tämä tarkoittaa, että ensi vuonna on eläkemaksua maksettava korkeintaan $5,100 tuloista. Työläinen ja työnantaja maksavat kumpikin $81.00 ollen korotus $1.80 kummallekin.

VIIME TIEDOT

Toronto. — Ennakkovaaleihin osallistuminen viittaa siihen, että ontariolaiset osallistuvat tänään suoritettavan äänestykseen tavallista suuremmassa määrässä. Joissakin vaalipiireissä on ennakkovaaliin osallistuneita ollut nyt kaksi kertaa enemmän kuin v. 1963 vaaleissa. Ennakkovaalit suoritettiin tänä vuonna torstaina, perjantaina ja lauantaina.

Havana. — Pääministeri Fidel Castro vahvisti maanantai-iltaisen televisiopuheensa yhteydessä, ääni liikutuksesta väristen, että Bolivian väitös Ernesto (Che) Guevaran kaatumisesta pitää paikkansa. Kuuban hallitus on saanut sähkeitä ja kuvia, joiden perusteella "Guevaran tunnistamisessa ei voi olla erehdystä", sanoi pääministeri Castro.

Saigon. — Yhdysvaltalaiset pommittivat sunnuntaina toisen kerran kolmen vuorokauden kuluessa omia miehiään Con Thienissa. Kolme amerikkalaista kuoli ja 9 haavoittui. Kaksi merijalkasotilasta kuoli ja 21 haavoittui perjantaina yhdysvaltalaisten pommittaessa vahingossa omaa aluetta, missä merijalkaväen miehet ovat olleet vietnamilaisten kovan tykistötulituksen kohteena.

Lontoo. — Neuvostoliitto on pyytänyt brittiläisen Jordell Bank observatorion tiedemiehiä auttamaan tietojen saantia siitä kun neuvostoliittolaisten raketin sanotaan saavuttavan Venuksen keskiviikkona. Observatorion johtaja sir Bernard Lovell tervehti tätä pyyntöä sanomalla sitä "ensimmäiseksi todelliseksi yhteistoiminnaksi (tällä alalla) venäläisten kanssa". K.o. neuvostoliittolainen raketti, Venus-1, lähetettiin Venusta kohti kesäkuun 12 pnä 1967.

Aswanin pato aloitti sunnuntaina ensimmäisen turbiininsa toiminnan

Työt ovat edistyneet suunniteltua nopeammin – halvan sähkövoiman lisäksi saadaan paljon viljelysmaata

Aswan. — Suuren tunnelin läpi syöksyvä Niilin vesi aloitti sunnuntaina ensimmäisen kahdestatoista sähkövoimaturbiineista Aswanin padolla halvan sähkövoiman tuottamiseksi Egyptille. Tammikuun yhdeksänteen päivään mennessä, jolloin tulee kuluneeksi kahdeksan vuotta Aswanin padon rakennustöiden alkamisesta, tulee kolme turbiinia lähettämään 300,000 kilowattia sähkövoimaa jo rakennetuille linjoille, joita pitkin tämä sähkövoima menee 500 mailin päässä olevaan Kairon kaupunkiin.

Maatalousministerin Kairossa antaman lausunnon mukaan padon takana kertyneen vesivaraston avulla voidaan ottaa viljelykselle 200,000 eekkerinalaa kuivaa erämaata, mistä saadaan hyviä viljasatoja, erikoisesti riisiä, sekä hedelmiä ja kasviksia.

Tämä korkea pato on jo rakennettu 80-prosenttisesti ja eräs insinööri sanoi viikon vaihteessa, ettei ole epäilyäkään siitä etteikö se valmistu, varsinkin sähkölaitosten kohdalta ennen kuin Niili tulvii ensi elokuussa. Jos näin tapahtuu, silloin pääsee Egypti nauttimaan halvasta sähkövoimasta ja maataloustuotannon lisääntymisestä paljon aikaisemmin kuin on suunniteltu (1970).

Korkean padon hallinnon apulaisjohtajana Ibrahim Zaki selitti erään vierailijan tiedustelun johdosta, miten tämä työn nopeistuminen on saavutettu. Hän sanoi, että "ylpeys ja tehokkaampi työskentelymuoto" selittää asian.

"Egyptiläisille tämä pato on meidän palkintomme; se korvaa meidän uhrauksemme, pettymyksemme ja tappiomme muualla", sanoi eräs kokenut insinööri.

Neuvostoliitto on antanut noin 30 prosenttia padon hinnasta, mikä on noin $1 miljardi. Sillä on maksettu välineet ja teknikot, joita oli yhteen aikaan noin 2,000. Mutta egyptiläisten katsantokannan mukaan egyptiläiset insinöörit ja työläiset — heitä oli työssä 37,000 mutta nyt vain 24,000 — ovat tehneet varsinaisen rakennustyön. Rakennustyöt on suorittanut egyptiläinen rakennusurakoitsija, Osman Ahmed Kairosta. Noin 100 työläistä on kuollut joka vuosi tapaturmissa ja kuumuuden johdosta.

Työ edistyi aluksi hitaasti, selitti mr. Zaki, "mutta ensiksi meillä ei ollut niitä ammattitaitoisia työläisiä, kuten on nyt."

Aluksi, v. 1960, jolloin rakennustyöt aloitettiin, neuvostoliittolaiset ajoivat raskaita kuorma-autoja, sekä käyttivät suuria kaivinkoneita ja poria. Nyt ovat egyptiläiset koneitten parissa ja Neuvostoliittolaisten osuus vähenee jatkuvasti.

Padon taakse tulee joen yläjuoksuun 300 mailia pitkä järvi jonka leveys on paikoin 30 mailia. Tämä Egyptin "palkinto" on tarkoin vartioitu alue. Vierailijat on kielletty ottamasta siellä valokuvia.

Jos tämä uusi pato olisi kesäkuun sodassa tuhottu, se olisi laskenut vapaaksi 130 miljoonaa tonnia vettä — riittävästi koko Egyptin hukuttamiseksi. Insinöörit selittävät kuitenkin että tämä vaaramahdollisuus on huomioitu — että sodan aikana vesi voidaan laskea 150 jalkaa normaalia alemmaksi, mikä heidän selostuksensa mukaan ehkäisee tulvatilanteen kehittymisen.

SUURET HUUMAUSAINEKAUPPIAAT OVAT VAPAINA

Toronto. — Suurvalamiehistö tiedoitti perjantaina että suuremmat huumausainekaupustelijat välttävät Suur-Torontossa pidätyksiä samalla kun poliisit pidättävät marijuana-myyntiin sekaantuneita teini-ikäisiä.

Seitsenhenkisen suurvalamiehistön johtaja Bruce Y. Fisherin allekirjoittamaa asiakirjaa on sanottu "yhdeksi parhaaksi suurvalamiehistön raportiksi" Suur-Torontossa.

"Meitä huolestuttaa se ilmeinen tosiasia, että joitakin poikkeuksia lukuunottamatta huumausainekauppaa kontrolloivia rikollisia ei ole saatu pidätetyksi", sanotaan raportissa.

"Sen sijaan pidätetyksi tulee suuremmalta osalta nuorempia 20 ikävuoden kahta puolen olevia henkilöitä."

"Vaikka me arvostamme sitä hyvää työtä mitä lain täytäntöönpanovoimamme suorittavat, ja huomiomme ne vaikeudet mitä on huumausainekaupan lopettamisessa sen alkuportaassa, me olemme vakuuttuneita, että monet nuoria koskevat tapaukset vältettäisiin jos todelliset rikolliset saataisiin pidätetyiksi."

Valamiehistöä huolestuttaa myös entistä suurempi syytösten määrä, josta tulee kuulustelut, ja siitä "melkoisesta ajan kulusta, mikä tapahtuu väitetystä rikosesta siihen, kun syytös tulee suurvalamiehistössä käsiteltäväksi."

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Maailman poliisi

Ollen silminnähtävästi sekä kiihtynyt että närkästynyt siitä kun kymmenien maitten ulkoministerit ja muut edustajat ovat YKn yleiskokouksessa vaatineet Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettamista, kuten menetteli meidänkin ulkoministerimme, Paul Martin, Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk paljasti viimeviikkoisessa televisiolausunnossaan, että hänen mielestään Yhdysvalloilla on jostain käsittämättömästä syystä "maailman poliisin" virka ja asema.

Jättäen kokonaan huomioonottamatta NATO-liiton monien jäsenien ja toisten valtioiden edustajien esittämät mielipiteet, että pommituksen lopettaminen on ensimmäinen askel rauhanneuvotteluja kohti ja että Yhdysvaltain velvollisuus on ottaa tämä ensimmäinen askel, mr Rusk puhui ärtyneellä äänensävyllä USAta muka "uhkaavasta kuoleman vaarasta" ja väitti "Yhdysvaltain kansallisten etujen" vaativan Vietnamin sodan jatkamista muka siksi kun "Kiina aiheuttaa kommunismin vaaran Aasian kansoille seuraavan kymmenen vuoden ajan".

Kuka on nimittänyt mr Ruskin tai Yhdysvaltain hallituksen Aasian poliisiksi! Kenen valtuuksilla mr Rusk aikoo sodankäynnillään "suojella Aasian maita seuraavan kymmenen vuotta" joko kommunismia, spiritismiä tai reumatismia vastaan?

Mistä asti Yhdysvallat ja mr Rusk ovat olleet spesialisteja "ajatusten lukemisessa"? Ja minkä verran voidaan sellaiselle "ajatusten lukemiselle" arvoa antaa? Tosiasia on että Kiina ei ole sodassa mitään maata vastaan eikä ole uhannutkaan lähteä sotaan "Yhdysvaltain aiheuttaman kapitalismivaaran torjumiseksi seuraavan kymmenen vuoden ajaksi", jos voidaan mr Ruskin lausuntoa toisin päin käännettynä käyttää. Mutta Yhdysvallat on hyökkäyssodassa, mistä luopumista siltä vaaditaan — ollen ensimmäisenä tehtävänä Pohjois-Vietnamin pommituksen lopettaminen.

Kekkosen kannatus kasvaa

Kotoisia vaalituloksia odoteltaessa täällä Ontariossa lienee paikallaan todeta, kuten Suomen lehdet kertovat, että tasavallan presidentti Urho Kekkonen on edelleen vahvistanut asemiaan tulevissa presidenttivaaleissa Suomen Gallup-Oyn suorittaman tutkimuksen perusteella. Syksygallupin mukaan Kekkosta kannattaa nyt 77 pros. äänestäjistä, kokoomuksen Virkkusta 8 pros. ja maaseudun puolueen tullineuvosta, Veikko Vennamoa 3 pros. 12 pros. vastaajista on vielä vailla vastausta.

Verrattuna toukokuussa suoritettuun gallupiin on presidentti Kekkosen kannatus lisääntynyt 3 pros., Virkkusen vähentynyt 1 pros. ja Vennamon pysynyt aivan samana "uskollisten" 3 prosenttina.

Näihin gallup-tuloksiin viitaten ja vaalituloksen tärkeyttä korostaen erikoisesti alueiden voimasuhteiden kannalta katsoen, yhden hallitusryhmän, SKDLn äänenkannattaja, Kansan Uutiset kirjoitti viime tiistaina johtavassa toimituskirjoituksessaan otsikolla "ensin puolueelle, sitten henkilölle" seuraavaa:

Vaalitilanne osoittaa kokoomuksen tehneen pahan virheen asettaessaan kansallispankin pääjohtajan ehdokkaakseen. Virkkunen ei pysty kokoomuksenkaan piirissä lyömään itseään kunnolla lävitse. Toisaalta hän on liian tuntematon nimi politiikassa jo kokoomuksen omankin äänestäjäkunnan silmissä eikä pysty henkilökohtaisilla ominaisuuksillaan nostamaan itseään näin lyhyessä ajassa ylös. Toisaalta taas hän edustaa liian tasapaksua ja tavanomaista patavanhoillista konervatiivisuutta, josta yksisilmäisinkään kokoomuslainen ei löydä tuumankaan vertaa paljon puhuttua dynaamisuutta. Talouspolitiikassa hän ei ole pystynyt tuomaan mitään uusia ajatuksia, pääteemana on ollut hyökkäily valtionjohtoista teollisuustoimintaa vastaan. Ulkopolitiikassa hän taas on taitamattomasti kerta toisensa jälkeen lyönyt kokoomuksen päätä seinään ja osoittanut vakuuttavalla tavalla, ettei kokoomus ole maamme nykyisen ulkopolitiikan kannalla. Viimeisin suoraviivainen vaatimus on ollut valmistautua liittämään Suomi EEChen, Naton talouspoliittiseen sisarjärjestöön.

Äskettäin suoritettu gallup, jota lehdessämme jo on selostettu, osoittaa Kekkosen kannatuksen kasvaneen kesän ja syksyn kuluessa ja Virkkusen kaventuneen Kekkosen hyväksi jopa kokoomustakin äänestävien keskuudessa. Merkille pantavaa on todeta, että Kekkosen suosio on suurin paitsi maaseutuväestön myös ammattityöväestön keskuudessa, kun taas Virkkusta kannattavat nimenomaan varakkaimmat piirit. Keskustapuolueen kannattajiksi lukeutuvista vastaajista 94 pros. on Kekkosen kannalla, TPSL:läisistä 92 pros., kansandemokraatteja kannattavista 87 ja sosialidemokraatteja 86 pros. Protestiääniä ehdokasvalintaa vastaan ovat ilmeisesti ne 2 pros. kansandemokraateista ja 4 pros. sosialidemokraatteista haastateltavista, jotka ovat ilmoittaneet antavansa äänensä Virkkuselle ja vastaavasti Vennamolle äänensä luvanneet 5 ja 2 pros. Tämä on odotettuakin pienempi protestiäänien joukko näiden työväenpuolueiden keskuudessa, mutta ihmeellistä kuitenkin, että näitä puolueita kannattaviksi ilmoittaneista sentään näinkin moni uskoo hyppäävänsä "protestissaan" niin pitkälle. Vielä ratkaisevaan tekemättömien, siis epävarmojen joukko oli SKDLn kannattajista 6 ja sosdem kannattajista 8 pros.

Monet seikat tekevät luonnollisesti epävarmoiksi tällaiset gallupit, mutta kuitenkin on todettava, että ne pystyvät jo antamaan melkoisesti linjavihjeitä, osoittavat yleistä suuntaa. Kekkosen kannatus on myös SKDLää ja sosdem puoluetta kannattavien keskuudessa ylivoimaisin ja näin tietysti myös TPSLn keskuudessa, vaikka saatu aineisto sieltä oli kovin pieni. Onhan ollut myös mahdollista, että eräissä gallupissa ei... siitä, että hän on ollut ... päätöksiä. Kekkosen kannatuksen määrä on tärkeää todeta, mutta tämä ei ole enää ainoa tärkeä tekijä. Kekkosen kannatuksen varmuus on myös omiaan vähentämään vaaliaktiivisuutta ja on vaarana, että nimenomaan työväenpuolueiden kannattajista monet pitävät vaaleja niin selvänä, etteivät katso vaivakseen lähteä äänestämään. Tätä joukkoa on loppujen lopuksi varmaan suurin osa myös protestilistoille asettumaan ajattelevista.

Tällainen olisi kuitenkin erittäin lyhytnäköistä ajattelua. Henkilövaalisävystään huolimatta ovat nämä vaalit puoluevaaleja siinä kuin mitkä muut hyvänsä. Niissä punnitaan samalla tarkasti myös vaaliliiton sisäisiä voimasuhteita ja kunkin puolueen saamaa omaa kannatusta. Yhtä tyhmää kuin antaa muka protestina äänensä sellaisille kuin Virkkuselle tai Vennamolle, olisi jäädä "saappaat" kuivina" makaamaan vaalipäivinä. Tämä puoli olisi nyt alkuun lähteneessä vaalityössä tarkasti selvitettävä. Loppujen lopuksi näissäkin vaaleissa annetaan ensin ääni puolueelle, sitten vasta henkilölle.

Kirjeitä

TULEVAISUUS VALKENEE

Tällä otsikolla oli eräässä uutislehdessä varustettu kirjoitus ja lisäksi vielä otsikossa kerrottiin, että Johnson on lopettanut alkoholin käytön.

Tällä tarkoitetaan naapurimaan korkeinta virkamiestä. Itse hän oli joku aika sitten kertonut lehtimiehille lopettaneensa alkoholin käytön ja tupakoinnin hän lopetti jo v. 1955 sydänkohtauksensa jälkeen. Hän lisäsi, että ei ole koskaan ennen ollut näin hyvässä kunnossa kuin nykyään . . .

Mikä on sen hauskempaa kuulla kuin se, että joku ihminen voi hyvin tänä sotaisena ja tautisena aikana, jolloin yksi ja toinen vaivojaan rutisee.

Mutta uutisessa kerrotaan vielä presidentin omien sanojensa mukaan, varjelevan terveyttään ottamalla joka päivä kahden tunnin nokkaunet ennen iltajuhlien alkamista. Onpa joskus uni ollut niin makeaa, että hän sen takia on estynyt jostakin tärkeästä tapaamisesta.

Golfia hän sanoi pelanneensa eräänä päivänä ensimmäisen kerran kolmen vuoden jälkeen ja se kai pitääkin hänen painonsa juuri samanlaisena, vaikka hän myöntääkin käyttävänsä päivällisillä makeita ruokia alkoholin sijasta.

Tämän lisäksi Johnson valitti vain sitä, että paperityöt (lue tekemättömät työt) kasaantuvat jatkuvasti, yrittipä hän selvitä niistä kuinka kovasti tahansa . . . Tämä kerrottiin uutisissa. Meikäläisen silmin siinä ei ole mitään ihmettelemistä, että työt lisääntyvät kun ottaa huomioon kuinka tärkeää osaa päivittäin näyttelee tuo muu ohjelma hänen elämässään ja ilman sitä ei mies olisikaan niin hyvässä kunnossa kuin sanoo olevansa.

On kumminkin suuri ero edelläkerrotulla kun sitä vertaa uutiskuviin, joita jatkuvasti levitetään Vietnamista ja joiden todenperäisyyttä ei kukaan epäile. Siellä taitaa pysyä liiankin hoikkana ilman ruokajärjestelmää ja golfin peluuta ja tuskin siellä on varaa valita jälki- sen paremmin kuin eturuoiksenkaan joko alkoholia tai muita makeita.

Tällaisilla seurapiiriuutisilla siloitellaan kahviseuratätien mielikuvitusta, että he kauhistuen kääntävät päänsä ja mielensä elämän totuuksista ja siitä julmuudesta, joka tämän "lempeän" selostuksen alla piilee.

Seurapiiripalstaa selannut.

★ ★ ★

"USKOLLA PARANTAMISESTA"

Tuo uskolla parantavien pappien juttu on niin huomiota herättävä, että sellainen tuntuu aivan mahdottomalta nykyaikana, jolloin ihmiset ovat saaneet jo jonkinlaisen koulukasvatuksen. Tuo perkeleitten ulos ajaminen kuuluu tuhansien vuosien takaisiin mörköjuttuihin. Tuossa uskonvapaudessa mennään äärimmäisyyksiin ihmisten pettämiseksi.

Olisi jo korkea aika ottaa tuollaiset papit pois virantoimituksesta ja viedä heidät hullujenhuoneisiin.

Lääketiede on nykyään kehittynyt jo niin pitkälle, että suurin osa sairauksista voidaan tuntea ja tiedetään, että ihmisessä ei asusta mitään perkeleitä, mutta tuollaisia pappeja, jotka sellaista väittävät, voisi sanoa pirulta riivatuiksi. Sietäisi jo lainvalvojienkin taholta ottaa huomioon uskon varjolla tapahtuvat ihmisten kidutukset. Kun me vaadimme rikoksia poistavia lakeja, niin sen pitäisi ulottua koko kansaa koskevaksi.

Minkä vuoksi me koulutamme lääkäreitä ja rakennamme sairaaloita, jos annamme papeille vallan kiduttaa sairaita ihmisiä? Jos tuollaiset papit voidaan todistaa täysijärkisiksi, niin heidän tulisi saada rangaistus samalla tavalla kuin muutkin rikolliset.

Tämä tapaus on niin julma, että sellaista ei luulisi enää tapahtuvan sivistyskansan keskuudessa. Tämä on häpeäksi meille kaikille ja vielä suuremmassa määrässä, kun se tapahtuu pappien taholta, joiden pitäisi opettaa ihmisyyttä ja lähimmäisen rakkautta. Tuossa jutussa ilmenee joko mielipuolisutta tai suorastaan rikollisuutta — tai molempia. — I.S.

Teidän ja meidän kotiveräjältä

VIERAILIJOITA SUDBURYSSA

Mary ja Toivo Kolppanen, Sault Ste. Marie, Ont., vierailivat Sudburyssa voikon vaihteessa ja Toivo kävi rupattelemassa lehtemme konttorissa. Käskivät sanoa terveisiä kaikille tuttaville ja tovereille. Hauskaa vierailua ja onnellista kotiin paluuta!

Matilda Revoniemi Lac du Bonettista, Man., on jo ollut viikon päivät Sudburyn seudulla kyläilemässä ja uusia voimia keräämässä miehensä kuoleman jälkeen. Toivottavasti hän viihtyy täällä hyvin.

Syntymäpäiväsankari -- Sputnik I

Helsinki. — "Maailmansensaatio: NL:n keinokuu avaruuteen — kuu nähtävissä auringon noustessa ja laskiessa", otsikoi Kansan Uutiset sunnuntaina lokakuun 6. päivänä 1957 ihmiskunnan historian ensimmäisen keinotekoisen maan kiertolaisen lähettämistä koskevan uutisen. Avaruuden valloittamisen aikakauden ensimmäinen tärkeä merkkipäivä on siis lokakuun 4. 1957, vaikka tieto saatiin siitä vasta kahden päivän kuluttua.

Neuvostoliiton tietotoimiston TASS:n virallisessa tiedonannossa kerrottiin satelliitin olevan kaukaimpana 900 km:n päässä maapallon pinnasta. Sen täydellinen kiertoaika on 1 tunti 35 minuuttia.

Satelliitti, jota silloin vielä nimitettiin keinokuuksi — vasta myöhemmin otettiin käytäntöön yleisesti nimitys tekokuu — painoi 83,6 kg ja sen halkaisija oli 58 cm. Siihen asennetut kaksi radiolähetintä antoivat keskeytyksettä radiomerkkejä.

MAAILMAN REAKTIOT olivat hämmästyneitä, ihastuneita — ja nyrpeitäkin. Tieto ensimmäisen keinokuun lähettämisestä avaruuteen Neuvostoliitossa tuli Suomen tiedemiespiireille täydellisenä yllätyksenä, sillä kansainvälisen geofysikaalisen vuoden tiedoitustoiminnan puitteissa ei suunnitelmista ennakolta ollut mitään tiedoitettu", kertoi KU:lle Suomen komitean sihteeri tri Lauri Vuorela. Professori Y. Väisälä puolestaan totesi uutisen historialliseksi. Yhtä yllättyneitä oltiin muuallakin maailmassa.

Yhdysvaltain lehdistö ja radio totesivat, että Yhdysvallat on hävinnyt taistelussa maan seuralaisesta. "Yhdysvallat alkoo lähettää yläilmoihin ensimmäisen kuunsa ensi vuoden keväällä", todettiin USA:sta tulleena kommenttina.

"Seuraavan kerran venäläiset lähettävät varmasti pieniä panssarivaunuja Kuuhun ottamaan televisiokuvia sen luonnosta", kirjoitti Lontoossa Daily Express.

KÄSITE "SPUTNIK" muodostui noina päivinä. Pianhan siitä tuli pop kaikkialla maailmassa. se on annettu nimeksi laivoille, junille ja lentokoneille. Neuvostoliittolainen "valitut palat", joka alkoi ilmestyä viime vuonna, on ottanut myös nimekseen Sputnik.

Sputnik herätti ihmisissä romanttista ihastusta. Monet Suomessakin kiipesivät varhain aamulla katoille seuraamaan taivaalla liikkuvaa kirkasta pilkkua. Lehdissä julkaistiin päivittäin aikataulu sputnikin lennosta. Kaikkialla maailmassa seurattiin piipittävän "viiksipallon" vaellusta.

Sanomalehtien otsikoissa tekokuu pysyi etusivuilla monta viikkoa, ja sen kohtaloa pohdittiin ahkerasti, mikä kaikki osoittaa, millainen merkitys ensimmäiselle sputnikille annettiin. Seuraavat saivat jo paljon vähemmän huomiota osakseen. Uusi kohahdus kävi vasta kun ensimmäinen ihminen — Juri Gagarin, myös Neuvostoliitosta — kiersi maapallon kolme ja puoli vuotta myöhemmin huhtikuun 12. päivänä 1961 Vostok-aluksellaan. Sitten seurasivat kahden miehen lento, kolmen miehen lento, avaruuskävely, Kuun kiertäminen ja sen näkymättömän puolen kuvaaminen, pehmeä laskeutuminen Kuuhun. Tässä vain avaruuslentojen tärkeimpiä tapahtumia. Sputnikeja kiertää nykyään maapalloa jo niin tiheään, että vain asiantuntijat tietävät — josko hekään — kuinka paljon niitä tällä hetkellä todella on olemassa.

ASEIDEN KALISTELUA

Palatkaamme kuitenkin vielä ensimmäiseen sputnikiin, joka pienuudestaan huolimatta kohahdutti erityisesti USA:n sotilaspiirejä. Otsikolla "Tie helvettiin — tai taivaaseen" kirjoitti New York Times lokakuun 7. päivänä 1957, että "uutinen Neuvostoliiton keinokuusta saattaa esille kysymyksen Yhdysvaltain ohjelman virheellisyydestä. 80 kilon painoisen kappaleen sinkoaminen 900 kilometrin päässä olevalle radalle vaatii suunnatonta rakettienergiaa. Raketin, joka voi tämän tehdä, voidaan olettaa pystyvän kuljettamaan atomi- ja vetypommeja useita tuhansia kilometrejä. On ilmeistä, että meillä ei ole hallussamme sellaisia aseita tällä hetkellä". Herald Tribune vaatii muutosta USA:n politiikkaan, joka on alentanut Yhdysvaltain tieteen toiselle sijalle.

Erityisesti USA:ssa hätkähdettiin siksi, että siihen saakka oli suhtauduttu epäillen Neuvostoliiton ilmoitukseen, jonka mukaan se oli kokeillut menestyksellisesti mannertenvälisiä ballistisia ohjuksia. Sputnikin lähettäminen nimittäin osoitti, että näitä voimakkaita ohjuksia todella oli jo olemassa Neuvostoliitossa.

Yhdysvaltain silloin ulkoministeri Dulles kiirehti ilmoittamaan 9. 10., että USA on valmis neuvottelemaan Neuvostoliiton kanssa kaukoammusten kansainvälisestä valvonnasta. Presidentti Eisenhower puolestaan lohdutteli sanomalla, että seuraavan vuoden maaliskuussa ammuttava amerikkalainen tekokuu antanee tiedemiehille "arvokkaampaa aineistoa" kuin Neuvostoliiton tekokuu.

HUUMORIA MUKANA

Sputnik toi mukanaan lehdistöön myös humoristisia uutisia. Niinpä eräs Sydneyssä toimiva liike vakuutti henkilökuntansa ja asiakkansa 8,000 punnasta suojatakseen heidät Neuvostoliiton tekokuun "mahdollisesti aiheuttamilta loukkaantumisilta tai kuolemantapauksilta". Englannin konservatiivisen puolueen puheenjohtaja, lordi Hailsham selitti puolestaan että NL:n tekokuu merkitsi "riemuvoittoa Englannin teknilliselle opetukselle".

(Jatkuu sivulla 3)

SKDLn edustajain eriävä mielipide devalvoinnista

Helsinki. — Kansandemokraattiset eduskunnan pankkivaltuusmiehet, kansanedustaja Aarne Saarinen ja toimitsija Oiva Lehto ovat pankkimiesten eilen tekemän markan devalvointipäätöksen vuoksi ilmoittaneet seuraavan eriävän mielipiteensä:

Sen johdosta, että pankkivaltuusmiesten enemmistö on hyväksynyt Suomen Pankin johtokunnan esityksen markan devalvoimisesta noin 31 prosentilla, ilmoitamme päätöksen johdosta eriävän mielipiteenme. Käsityksemme perusteluna esitämme seuraavaa:

1. Hintojen ja elinkustannusten nousu on tähänkin saakka ollut liian suuri ja devalvointi tulisi kiihdyttämään tätä nousua, joka kohdistuisi kuten tavallisesti raskaimmin maamme vähävaraisiin kansalaisiin.

2 Vienti on tähän saakka kasvanut suhteellisen voimakkaasti eikä sen kasvun esteenä ole ratkaisevasti ulkomaiset hinnat, vaan osittain Länsi-Euroopassa tapahtunut taloudellisen kasvun heikkeneminen ja siitä johtuva vientituotteittemme kysynnän heikkeneminen sekä markkinoimisponnistusten riittämättömyys.

3. Kauppa- ja maksutaseen tasapainottaminen voidaan suorittaa tarkoituksenmukaisilla tuontirajoitustoimenpiteillä sekä lisäämällä kauppaa maiden kanssa, joiden kanssa kauppa- ja maksutase on suurin piirtein tasapainoinen.

SUOMEN MARKAN ARVOA ALENNETTIIN 31%

Hallituksen ja pankkivaltuuskunnan tekemä devalvointipäätös ei ollut yksimielinen

Helsinki. — Suomen markan arvo ulkomaiden valuuttan verraten on torstaiaamusta lukien n. 1 prosenttia pienempi kuin vielä eilen.

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet päättivät markan kurssin muutamisesta — devalvaatiosta — Suomen Pankin johtokunnan esityksestä. Asiaa käsiteltiin myös illalla hallituksen iltakoulun yhteydessä pidetyssä valtioneuvoston istunnossa.

Pankkivaltuusmiesten päätös ei ollut yksimielinen, vaan kansandemokraattiset pankkivaltuusmiehet, kansanedustaja Aarne Saarinen ja toimitsija Oiva Lehto esittivät eriävän mielipiteensä.

Päätöksen mukaan markan arvo ulkomaisiin valuuttoihin verraten aleni eilisestä aamusta lukien 31.25 prosentilla. Kaikkien ulkomaanvaluuttojen kurssit kohoavat markoissa ilmaistuna em. prosenttimäärällä. Niinpä kun esim. dollarin myyntikurssi oli keskiviikkona 3.22 markkaa se oli jo eilen 4.20 markkaa, Englannin punnan kurssi, joka oli 8.98 markkaa, on nyt 11.76 markkaa ja ruplan kurssi, joka keskiviikkona oli 3.56, oli jo eilen 4.67 markkaa

PÄÄTÖS HINTASULUSTA ESITYKSET VIENTIMAKSUISTA JA TULLIEN ALENTAMISESTA

Devalvaation yhteydessä astui voimaan myös hallituksen päätös hintasulusta. Päätös merkitsee sitä, että nk. valtuuslain nojalla hallituksen valvonnassa olevia hintoja ja maksuja ei saa korottaa keskiviikkona vallinneelta tasolta muutoin kuin sosiaaliministeriön luvalla. Näin valvottuja hintoja ja maksuja on kuitenkin nykyisin varsin vähän, pääasiassa elintarvikkeita.

Hallitus päätti antaa eduskunnalle esityksen nk. vientimaksulaiksi. Tämän lain avulla otetaan erityiseen rahastoon osa siitä hyödystä, minkä devalvaatio aiheuttaa vientiteollisuudelle. Lain mukaan rahastoon peritään 14 pros. kaikkien viemiemme tavaroiden vientihinnasta. Varoista muodostetaan ensi vuoden budjettiin nk. kasvupaketti, josta varoja annetaan uusien työpaikkojen luomiseen sekä pien- ja keskisuuren teollisuuden viennin edistämiseen. Vientimaksulaki on esitetty olemaan voimassa vuoden 1969 loppuun saakka.

Tuontihintojen nousun rajoittamiseksi hallitus on antanut lakiesityksen nk. Finefta-sopimuksen mukaisten tullialennusten sopeuttamiseksi. Tarkoitus on, että Efta-maista tuotavien tavaroiden tulleja poistettaisiin sovittua nopeammin, jolloin tuontihintojen nousu ei muodostuisi niin voimakkaaksi kuin se ehkä muutoin devalvaation vuoksi muodostuisi.

Tyttö aiottiin myydä $1,000 hinnasta

Pariisi. — Poliisit vangitsivat viikon lopulla kolme sähkömiestä jotka yrittivät myydä 14-vuotiaan tytön $1,000 hinnasta.

Poliisit kertovat että Bernard Menager, 24-vuotias Marcel Mach ja 35-vuotias Serge Beaucosin tapasivat tämän tytön viikkoa aikaisemmin perjantaina. Tyttö oli karannut kotoaan. He veivät tytön Beaucosinin kotiin, mutta päättivät myöhemmin, että tytöstä on päästävä eroon.

He päättivät myydä tytön eräälle pohjois-afrikkalaiselle. Neuvottelut kaupasta aloitettiin eräässä ravintolassa. Eräs poliisitarkastaja oli saanut kuulla kaupasta. Hän vangitsi miehet ja vapautti tytön.

PÄIVÄN PAKINA

AUTTAVATKO MÖRKÖJUTUT

Ajattelemattomat lasten vanhemmat turvautuivat menneinä vuosina halpahintaisiin mörköjuttuihin saadakseen penskansa tulemaan iltahämyn tultua ulkoa pirttiin ja pysymään koko pimeän ajan kotosalla.

Onneksi niistä ajoista on aikoja sitten päästy.

Kukaan niistä "paremmista ihmisistä", jotka viitisenkymmentä vuotta sitten peloittelivat ihmisiä, että sosialismi ei voi onnistua, ei kehittyä, eikä pysyä pystyssäkään, kun tehtaitten ja kaivosten sekä maakartanoiden omistajat ja muut viskaalit eivät anna tietojaan ja taitojaan talouselämän ja yhteiskuntakoneiston rattaiden käynnissä pitämiseksi ei moista enää höpise.

Toisin kuitenkin on käynyt ja ylläkuvatunlaisiin "teorioihin" uskoneet ovat jo pitkän aikaa olleet vaiti kuin hauta — viimeisimmät heistä siitä lähtien kun kymmenen vuotta sitten lokakuussa lähetettiin yhdestä sosialistisesta maasta ensimmäinen satelliitti — sputnikki — avaruutta kiertämään.

Mutta meillä täällä Canadassa, nimenomaan englantilaisessa Canadassa näyttää kaikesta huolimatta olevan suuri liuta sellaisia mestareita ja tietomiehiä jotka maalaavat paholaisenkuvia seinille ranskalaisen Canadan peloittelemiseksi talouspeikoilla.

Viimeisimpänä esimerkkinä tästä on Ecole des Hautes Etudes Commercialesin taloustieteen professori Jaques Parizeaun viime viikolla antama lausunto, joka tarkoittaa sitä, että ranskalais-canadalaiset jäävät kuin ahvenet kuivalle maalle, jos eivät osaa pitää suutaan supussa ja ottaa lusikkaa kauniimpaan käteensä.

Hänen kerrotaan sanoneen noin nimeensä: "Quebeciin ei jäisi riittävästi rahaa laajennussuunnitelmien rahoittamiseksi, jos muilta alueilta käsin—liikennöivät yhtiöt vetäisivät varansa pois sieltä . . ."

Hänen sanotaan antaneen tämän syvällisen mietintönsä vastauksena tiedusteluun, minkälaisia talousvaikutteita seuraisi, jos Quebec eroaisi Canadasta.

Samantapaisia peloitteluja talouskuihtumisesta on saatu viimeaikoina tukkukaupalla.

Quebecin liberaalien yhdistyksen presidentti Eric Kierans varoittaa "talousvaikeuksista" jos Quebec eroaa Canadasta. Hän väittää, että separatistinen agiteeraus on jo aiheuttanut Quebecille vahinkoa tässä suhteessa.

Eräs juutalaisten lehti tiesi kertoa, että "pääomia pakenee jo Quebecista" ja että kysymys ei suinkaan ole "yksinomaan juutalaisten" pääoman paosta.

Quebecin liberaalipuolueen johtaja Jean Lesage sanoo, että hän tuleee taistelemaan sen hyväksi ettei Ranskalainen Canada eroamisen perusteella menettäisi osaa Canadan rikkauksista ja resursseista.

Epäilemättä kaikki edellämainitut henkilöt ainakin sanovat olevansa "uskovaisia". Mutta heidän ajatuksiinsa tutustuminen osoittaa, että heistä on tullut "rahan vaihtajia", joita pyhässä maassa kerrotaan ajetun solmuruoskaa käyttäen pois pyhätöstä.

He ovat unhoittaneet täydellisesti ison kirjan opetuksen, että "ihminen ei elä vain leivästä", ja että "sinun ei pidä antaman väärää todistusta lähimmäisestäsi".

Ilmeinen tosiasia kuitenkin on, että raha yksinään ei Canadan perustuslaillista kriisiä ratkaise, mistä on loppukädessä puhe silloin kun keskustellaan englantilaisen ja ranskalaisen Canadan välisistä suhteista.

Sitäpaitsi — ja tässä on kysymys siitä "väärästä todistuksesta" — vain suhteellisen pieni osa Quebecin väestöstä on separatisteihin lukeutuvia. Mutta pääomapuristuksella ja muilla kiristystoimenpiteillä uhkaileminen ajaa joka päivä lisää ranskalais-canadalaisia separatistien riveihin siksi kun he katsovat, että englantilais-canadalaiset johtohenkilöt kieltäytyvät tunnustamasta heidän valituksiaan ja tavoitteitaan.

Separatistit syntyvät, kasvavat ja voimistuvat siitä jääräpäisyydestä mitä mr. Kierans ja hänen kaltaisensa edustavat.

Allekirjoittanut lukeutuu niihin, jotka kannattavat yhtenäistä, voimakasta, elinvoimaista ja edistyvää Canadaa.

Mutta Canadan kansallisen yhtenäisyyden perusehtona on tunnustus, että sorretussa asemassa olevalle ranskalaiselle Canadalle kuuluu täysin tasa-arvoiset oikeudet englantilaisen Canadan rinnalla.

Vasta sitten kun näin menetellään — aina eroamisoikeuden tunnustamiseen asti — voi nämä kaksi kansaa tehdä keskinäisten neuvottelujen perusteella sopimuksen siitä mitä valtuuksia ja tehtäviä ne jättävät liittohallituksen toimintapiirin ja tehtäväksi. Se takaisi tällaisen federatiivisen hallitusmuodon, mikä meillä on jo osittain ja myös nimellisesti, mutta mikä ei takaa täydellistä tasa-arvoa.

Jos uusi perustuslaki laaditaan tältä pohjalta, silloin vedetään matto pois separatistisen liikkeen jalkojen alta. Silloin tulevat niin ranskalais-canadalaiset kuin englantilais-canadalaisetkin toimimaan ja taistelemaan yhtenäisen Canadan säilyttämisen ja voimistuttamisen puolesta.

Vapaaehtoisuuteen perustuva ja tasa-arvoinen liittosuhde olisi Canadan voiman ja suuruuden perusta.

Sanelupolitiikka, peloittelu ja mahdolliset voimakeinot kuluttavat syövän tavoin kansallisen yhtenäisyyden perusteita.

— Känsäkoura.

Urheilua

Suomi löi USAn ylivoimaisesti maalein 12-3

Helsinki. — Tshekkoslovakilaisen valmentajan Gustav Bubnikin huostassa oleva jääkiekkomaajoukkueemme voitti viikko sitten tiistaina Helsingin jäähallissa USAn yhdistelmän selvin numeroin 7—1 (2—0, 3—0, 2—1). Kun maaottelun ensimmäinen osa maanantaina Tampereella oli myös päättynyt leijonarintaisten hyväksi 5—2, saatiin lopputulokseksi Suomen vakuuttava voitto 12—3.

Tampereella amerikkalaiset syyttivät tuomareita puolueellisuudesta ja uhkasivat järjestää Helsingissä verenluovutustilaisuuden, — mikäli tshekkoslovakialaiset Korinek ja Pucala tuomitsivat toisenkin ottelun. Tshekit hoitelivat luonnollisesti tehtävät tarkasti ja asiallisesti lisäksi ja jenkit puolestaan yrittivät pysyä sanassaan.

Kolmannen erän 13. minuutilla Ketola ja Dale joutuivat käsirysyyn ja molemmat saivat 2 minuutin jäähyn. Matkalla aitioon jenkki pillastui kokonaan, iski nyrkillä ensin Ketolaa ja sitten poliisia. Yleinen hulina oli valmis ja molemmat joukkueet täydessä vahvuudessa kentällä. Muutaman koukkusarjan jälkeen rauhoituttiin ja peli pääsi jatkumaan. Verta ei jäälle ilmestynyt mutta Dale sai kymmenen ja Ketola viiden minuutin tuomion.

Yleisöä oli hallissa näytelmää todistamassa täysi huone.

Kirkland Laken kuulumisia

Kirkland Lake. — Syksyn terveiset täältä pohjoisen perukoilta. Talvi tekee tuloaan kovalla kohinalla ja nämä täkäläiset mainit sulkevat oviansa yksi toisensa jälkeen. Nuoremmat miehet lähtevät paremmille työmarkkinoille ja vanhemmille sanotaan, että Mauri on nyt tehnyt tehtävänsä, eihän nykyään vanhempaa miestä tunneta työmarkkinoilla. Mistä sitten leipä?

Ei tämä Kirkland Lake silti kuolevalta näytä, koska uusia kouluja rakennetaan ja keväällä valmistui kymmeniä tuhansia maksava lainakirjasto-talo, niin että kyllä täällä nuorta polvea ainakin koetetaan valistaa.

* * *

Naisten kerho aloittaa toimintansa pitkän kesälomansa jälkeen. Ensiksi meillä on seurapeli-ilta, sunnuntaina lokakuun 22 päivä kello 7 illalla, entisellä poikatalolla. Saapukaa taas pitkästä aikaa viettämään hauska ilta ja tapaamaan tuttavia. Emmalla on siellä kahvipannu kuumana kaiken iltaa. Tulot tästä illanvietosta lahjoitetaan Vapauden ja Liekin hyväksi, antakaa kannatuksenne tämän hyvän asian eteen. Lahjavoitot otetaan kiitollisuudella vastaan.

Siis poikatalolla tavataan.

— E.K.

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Bvld,
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO 6-8815

Rahastonhoitaja: Len Bostrom
58 McNairn Ave, Toronto 12, Ont.
Puhelin HU 1-3551

Liiton Naisjaosto: Martha Turkia
592 Woodbine Ave. Apt. 18
Toronto 8, Ont.
Puhelin 691-3477

TORONTON KUULUMISIA

Toronto. — Kesän lystit ovat taas olleet ja menneet, mutta miesten päivälliset ovat Don haalilla sunnuntaina lokakuun 22 päivänä kello 12.30 ip. Jos on asiat entisekseen, kokit yhtä hyviä kuin ennenkin, niin päivällisjuhla pöydästä nousevat ovat taas tyytyväisiä.

* * *

Lopettakaa sota Vietnamissa, vetäkää USA:n joukot pois, tällä päätponnella kokoontuu rauhanmarssiin varmaan entistä suuremmat joukot Queens Parkissa lauantaina, lokakuun 21 pnä, kello 4.30 ip. Tunnuksena on: ei ole häpeäksi olla rauhanmarssija.

"Emme halua mitään uusia kolonialismin valtauksia jotka peittävät itsensä kommunismilta pelastajina" sanoi T. C. Douglas, NDP:n johtaja. "Sota Vietnamissa on barbaarisin ihmishistoriassa", sanoi Yhdistyneet Kansakunnat, pääsihteeri U Thant. Ja lopuksi kuva edessäni Vietnamista. Itkevä pikkutyttö, käsi siteissä, keppiin nojaten vaeltaa, ei varmaankaan kotiin.

Kaikkien ei tarvitse marssia, autot ovat yhtä hyviä. Kukas joka haluaa elää ja antaa toistenkin elää voi olla pois rauhan marssista?

* * *

Vapauden kultavuoden juhla on Don haalilla sunnuntaina lokakuun 29 päivänä kello 4 ip. Silloin on ohjelmaa. Kuorolla on useampia uusia lauluja menossa joissa on sanat ja säveleet kerrassaan mainiot. Ohjelmaa on runsaasti ja sudburylaiset järjestömme edustajakokousvieraat lisäävät tilaisuuden arvokkuutta, ja niinpä menemmekin suurin joukoin silloin haalille.

* * *

Naisten järjestämä "rummage" myynti on lauantaina, marraskuun 4 päivänä alkaen kello 10 aamulla, lahjoittajat ja ostajat tekevät tästä suurtilaisuuden.

* * *

Saamme suuren mielihyvän. "Maaret — tunturien tytär" filmi Suomesta esitetään Don haalilla sunnuntaina marraskuun 5 pnä klo 4 ip. Se on tietysti jännä nähdä tuntureita ja tuon tyttären. Nehän ne Suomen tyttäret ovat aina olleet kaikkien vetovoima ainakin Canadassa ja ahkeria tyttäriä, melkein tekivät yöt päivien lisäksi. Tuskin enää tulee niin suuria työhulluja Suomestakaan. Päätetään nyt että haali on täysi silloin.

* * *

Järjestöissämme paljon toiminut ja suuresti pidetty mies Onni Hjalmar Tervo kuoli Scarborough General sairaalassa syyskuun 14 pnä. Hän oli syntynyt Kyyrölässä 17. 2. 1898. Suremaan jäi vaimonsa Hilda ja sisarensa Vieno Sjoman täällä ja kaksi veljeä Suomessa. Myöskin järjestötoverinsa jotka tulemme häntä kaipaamaan oppineena neuvonantajana ja aina ahkerana toimitsijana.

Täällä kuoli myös Aili Mielonen, East General sairaalassa, syyskuun 27 pnä, 63 vuotiaana, jättäen jälkeensä miehensä John'in ja tyttärensä Railin (Mrs. Jackson Tovell.)

Hyvin tunnettu ja paljon mukana ollut Aarne Hintsa kuoli lokakuun 9 päivänä, jättäen suremaan vaimonsa Annin ja poikansa Royn ja John'in sekä tyttärensä Marylynin ja laajan sukulais- ja tuttavapiirin.

Impi Helin kuoli Parry Soundin sairaalassa lokakuun 7 päivänä. Hän oli entinen Torontolainen.

— J. N.

Don-haalin kalenteri

Don haalin miesten Centennial laatikkopäivälliset pidetään sunnuntaina lokakuun 22 päivänä. Miehet ovat olleet kovasti touhussa, laatikoita on kuulemisen mukaan jo useita luvattu ja lisää kysellään. Koska tämä on syyskauden ensimmäinen tilaisuus haalilla, toivomme, että miehet saavat satoja päivällisvieraita.

CSJ:n edustajakokous ja Vapauden yhtiökokous pidetään Don haalilla lokakuun 28 ja 29 päivinä. Jäsenet ovat tervetulleita seuraamaan kokousta.

VAPAUDEN KULTAVUODEN JUHLA on sunnuntaina lokakuun 29 päivä, kello 4 iltapäivällä. Toivomme että kaikki Vapauden ystävät Toronton ympäriltä saapuvat juhlimaan ja nauttimaan hyvästä ohjelmasta.

Maaret, Tunturien Tytär, elokuva esitetään haalilla sunnuntaina, marraskuun 5 päivä. Finlandia kuoro on ottanut tämän harvinaisen elokuvan esityksestä ja ravintolatarjoilusta huolen.

Lokakuun 21 päivä, kello 4.30 kokoontuaan Queens parkin pohjoispäähän, josta aloitetaan Rauhan marssi kaupungin taloille.

NLn 50-vuotisjuhla Torontossa 26 pnä

Toronto. — Yleinen kokous ja konserttitilaisuus Neuvostoliiton 50-vuotispäivän kunniaksi on Westbury Hotelissa, Yonge ja Carleton katujen kulmauksessa torstaina, lokak. 26 pnä alkaen kello 8 ill. Kunniavieraaksi kutsuttu Neuvostoliiton suurlähettiläs Ivan Shpedko puhuu, samoin tunnettu kirjailija S.B. Ryerson. Viimeksimainitun puheen aiheena on "Viisikymmentä vuotta Neuvostoliiton kehitystä".

Tilaisuudessa on hyvä konserttiohjelma. Jouhisoittoyhtye esittää kansanomaisia neuvostoliittolaisia kappaleita. Laulajia tulee suoraan Neuvostoliiton päviljongista Expostta.

Canada on tänä vuonna saanut laajakantoista kansansuosioa maamme 100-vuotisjuhlinnan johdosta ja siksi on aivan paikallaan että huomioidaan myös Neuvostoliiton 50-vuotispäivä, mikä on marraskuun 7 pnä selittää juhlan järjestämisestä vastuussa oleva Canada-Neuvostoliitto-yhdistys.

Pariisi liikenneongelmien kynsissä

Pariisista on tullut kaikkien aikojen vaikeimman liikenneongelman kanssa kamppaileva kaupunki, jossa hymy ja ilo alkavat kuolla ainaisen kiireen ja autojen melkeimpä läpivuorokautisen jonottelun johdosta.

Pariisissa — esikaupungit mukaanluettuina — asui vuonna 1946 noin 6,6 miljoonaa asukasta eli suurin piirtein 30 % koko Ranskan kaupunkiväestöstä. Vuonna 1962 oli asukkaiden lukumäärä 8,4 miljoonaa eli 29 % ja arvelujen mukaan se on oleva 11,6 miljoonaa vuoden 1985 tienoilla (26%). Tämän vuosisadan lopussa asukkaita on 14 miljoonaa. Kasvu on siten koko ajan melkoinen.

Useita eri suunnitelmia on tehty liikenteen helpottamiseksi ja valtaisan paineen laskemiseksi, mutta toistaiseksi ne eivät ole vielä voineet tilannetta parantaa. Pariisin ympäri rakennettavat kehäbulevardit auttavat varmasti valmistumaan tilannetta ja samoin on omalta osaltaan hiljentänyt liikennettä melkoisesti määrättyinä ruuhkatunteina Pariisin suurien hallien siirtäminen kaupungin ulkopuolelle. Mutta nekin ovat vain tilapäisratkaisuja, jotka eivät voi muuttaa miksikään perustavaa laatua olevaa ongelmavyyhteä, jonka pääasiallisempana syynä on se, että hyvin suuri osa Pariisissa työssäkäyvistä henkilöistä asuu itse asiassa kaupungin ulkopuolella ja matkustaa siten säännöllisesti samoihin aikoihin kaksi kertaa päivässä kotinsa ja keskustan väliä.

Parhaana ratkaisuna on pidetty liikenneongelman helpottamisessa nykyisen metroverkon kehittämistä, sillä se on ainoa keino — yhdessä rautateiden kanssa — suurten ihmismassojen kuljettamiseksi. Useimmissa suunnitelmissa on ollut esillä erityisen esikaupunkialueita palvelevan pikametroverkon rakentaminen ja kehittäminen. Sen junat ajaisivat noin 90 km/t:n nopeudella ja kykenisivät siten hyvin nopeasti kuljettamaan matkustajat Pariisin keskustasta nukkumalähtöihin. Uusien linjojen osalta ei vielä ole tarkalleen päätetty tuleeko kysymykseen vanha metrotyyppi vai uusi, ilmametso, joka on osoittautunut joissakin tapauksissa aivan loistavaksi ratkaisuksi. Pariisin kohdalla sillä on eräitä teknisiä vaikeuksia voitettavinaan varsinkin katujen kapeuden ja mutkikkuuden takia.

Samanaikaisesti laajennetaan ja kehitetään myös Pariisin ohitse vievien moottoriteiden verkkoa, jolla katsotaan olevan ratkaiseva merkitys liikenteen kehittymisessä.

Missään tapauksessa ei Pariisin liikenneongelmia voida ratkaista muutamassa hetkessä, vaan niiden helpoittaminen tulee viemään monia vuosia parhaimmassakin tapauksessa.

USAn PRESIDENTINVAALITAISTELU KÄYNNISTYMÄSSÄ

USA:n kultareservit ovat supistuneet tänä vuonna elokuun loppuun mennessä 160 miljoonan dollarin arvosta eli alimmalle tasolle sitten vuoden 1938. Elokuun lopussa kultareservien arvo oli 13.075 miljoonaa dollaria. Elokuussa, joka oli neljäs kuukausi peräkkäin kullan menetyksissä, vaihdettiin dollareita kultaan 61 miljoonan dollarin arvosta. Lukuisista vastatoimenpiteistä ja dollareita haltuunsa saaneita maita kohtaan harjoitetusta painostuksesta huolimatta kultavarantoa ei ole saatu vedenpitäväksi. Ranska ei ole esiintynyt tänä vuonna USA:n kullan suurrohmuajana, kuten parina edellisenä vuonna. Mutta toisaalta Ranskan kultareservit ovat tällä hetkellä niin suuret, ettei se ole toistaiseksi katsonut edulliseksi jatkaa dollarien vaihtoa kultaan. Kapitalistisen maailman rahakullasta USA:n hallussa on enää vajaa kolmannes, kun se oli vielä muutama vuosi sitten kaksikolmannesta. Kullan ja dollarin vaihtosuhdeongelma pysyy yhä kireänä.

Maailmankaupan vapauttamisen tiellä on käytönnössä vielä paljon esteitä — paljon enemmän kuin kesällä päättyneiden, sinänsä epämääräisten Kennedyn kierroksen neuvottelujen tulos antaisi aiheen olettaa. USA:n kongressin edustajainhuone on äsken hyväksynyt suurella enemmistöllä lakiesityksen, jonka mukaan sellaisten tuotteiden tuontia, joiden hinnat ovat alhaiset, voidaan rajoittaa. Lakiesityksen mukaan työministeriön on tutkittava jokainen tapaus, jolloin tuonti vaarantaa USA:n työllisyyttä. Tutkimuksen tulos on esitettävä välittömästi presidentille, jolle on annettava täydet valtuudet korottaa ao. tavaroiden tuontitullia tai asettaa se kiintiörajoitusten alaiseksi. Esitys on nyt matkalla senaattiin.

Kehitysmaat olivat kautta linjan sangen pettyneitä viime kesänä päättyneen Kennedyn kierroksen tuloksiin. Kehitysmaat jätettiin neuvotteluissa pelkkien fraasien varaan. Pikemminkin Kennedyn kierroksessa on kysymys rikkaiden kapitalistimaiden intressien jonkinlaisesta järjestelystä kunkin maan taloudellista mahtia mittana käyttäen. Brasilia, joka on tyypillinen, pääasiassa yhden raakatuotteen, kahvin, viennistä riippuva kehitysmaa, sai kokea pian Kennedyn kierroksen jälkeen, **miten kehitysmaiden auttaminen tutkitaan USA:ssa.** Brasilia vie raakakahviansa miltei tuotantokustannushintaan mm.USA:han. Brasilialaiset kahvin viejät rupesivat jalostamaan kahviaan nk. pulverikahviksi ja viemään sitä pakattuna mm. USA:han. Menekkiä oli runsaasti, mutta ilo viennin lisääntymisestä loppui lyhyeen, sillä USA:n viranomaiset ovat esittäneet brasilialaiselle kahville 20 prosentin lisätullia. Kun se astuu voimaan vienti loppuu siihen. Tällaisen tullikorotuksen aikaansaamiseen ei nykyisin USA:ssa tarvita sen paremmin kongressin kuin presidentinkään lupaa.

USA ei ole Suomen suurin kauppatuttava, mutta suhdanteiden kehitys on myös meillä pantava merkille. Tällä kertaa ne eivät näytä valoisilta, kuten seuraavat luvut osoittavat. Tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla USA:n talouden kasvuvauhti oli vain viidennes siitä, mitä se oli kolmena edellisenä vuotena. Teollisuustuotanto oli 3% alle vuoden vaihteen huipusta. Teollisuuden kapasiteetista oli käytössä 85% — terästeollisuudessa vain 66%. Asuntotuotanto on polkenut paikallaan. Investointitoiminta ei ole myöskään lisääntynyt ja työttömyys on jälleen noussut lähes neljään prosenttiin.

Vanhan tavan mukaan hallitus, viranomaiset, asiantuntijat ja liike-elämä ovat optimistisia. Pahin taantumus on ohitettu ja nousu on alkamassa, sanotaan. Tälle optimismille ei pystytä kuitenkaan esittämään reaalista katetta. Näissä arvioinneissa ei olla tietääkseenkään alati paisuvasta maksutasevajauksesta ja lähes 30 miljardiin dollariin nousevasta budjettivajauksesta. Viimeksi mainittu summa on miltei yhtä suuri kuin Vietnamin vuotuinen sotalasku ja sotalaskuja on edelleen maksettava. Tämä ei voi suinkaan tapahtua yksin lainojen avulla, sillä se kiristää rahamarkkinoita. Johnson on ilmoittanut valitsevansa verotuksen tien, mutta se on huono valtti ensi vuoden presidentin vaalien alla. USA:n suhdannenäkymä on hämärä ja pelkkä optimismi ei auta.

LIBRA.

Syntymäpäiväsankari — Sputnik I

(Jatkoa sivulta 2)

Hän nim. muistutti sputnikin suunnitteluun osallistuneen neuvostoliittolaisen tiedemiehen Peter Kapitsan saaneen koulutusta Cambridgessä. "Toisaalta meidän on alakuloisina todettava, että annoimme amerikkalaisille atomipommin ja NL:lle satelliitin", jatkoi lordi.

Huumorin tiliin täytynee panna Washingtonissa 12. 10. 1957 päivätty uutinen, jonka mukaan Yhdysvaltain tekosatellittisuunnitelman johtaja tri John Hagen syytti venäläisiä "moraalittomasta käyttäytymisestä", kun he ovat kiiruhtaneet lähettämään tekokuun ennen amerikkalaisia. "He tiesivät meidän aikovan yrittää samaa tässä kuussa ja ryntäsivät meidän edellemme", sanoi Hagen.

Japanissa astronomit sanoivat saaneensa uuden taudin, jonka oireena on jatkuva piip- piip-ääni korvissa. Taudin lempinimenä oli satelitis. Ranskassa eräät kansalliskokouksen valtuutetut löivät vetoa siitä, kumpi ensin laakkaa kiertämästä — NL:n tekokuu vai presidentti Coty uutta pääministeriä metsästäessään. Veikkaus oli 2 - 1 tekokuun hyväksi.

PAKINOITA

Lainattakoon vielä lopuksi syntymäpäivän sankarin kunniaksi otteet lehtemme pakinoista, joissa käsiteltiin uutta avaruuden tulokasta. Taavetti kirjoitti 8. 10. 57: "Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat lähettäneet taivaalle keinokuun ja he ovat lisäksi kertoneet lähettävänsä niitä muutaman kappaleen lisääkin lähitulevaisuudessa . . . Mutta on yksi, joka ei näytä pitävän tapausta kovinkaan merkittävänä. USA:n laivaton operaatiokomentaja, kontra-amiraali Rawon on kuulemma, ilmoittanut oikein radiohaastattelussa, että neuvostoliittolainen kuu onkin vain rautamöhkäle, jonka kuka hyvänsä olisi voinut lähettää liikkeelle". Taavetti veistelee edelleen: "Kysymys on tietenkin siitä, että neuvostotiedemiehet ovat nähtävästi ottaneet yhden niistä kanuunan kuulista, joita on pidetty näytteillä Kremlin palatsin muurien juurella ja joille tähän tullessa ei ole löydetty muuta tehtävää. Sitten he ovat ehkä hitsanneet siihen kiinni jonkin vanhan länsimaisen radiolaitteen, ja ampuneet sen ilmaan niillä vanhoilla kanuunoilla, joita myös on näytteillä samassa paikassa kuin kanuunankuuliakin."

Juorkunan Jussi pohtii näin: "Amerikkalaiset lakimiehet vihjailevat, ettei Neuvostoliitolla olisi oikeutta lähettää Sputnikia avaruuteen, koska se siellä kiertää vieraiden maiden kohdalla eikä lainsäädännössä ole selvästi sanottu, kuinka korkealle kunkin valtakunnan ilma-alue ulottuu. Ehkä Sputnik lopuksi pannaan syytteeseen laittomasta Yhdysvaltain rajojen ylittämisestä". — Paavo Ruonaniemi.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — **Kannattakaa** kansainvälistä protestimarssia Vietnamin sotaa vastaan! **Liittykää** kaksoiskaupunkien auto-kulkueeseen kokoontumalla Lakehead Labor Centre kentälle (Inter City Plazaa vastapäätä) lauantaina, lokakuun 21 p. kello 1.30 iltapäivällä!

Noilla sanoilla kutsuvat ilmoitustaulut on allekirjoittanut "Mobilisointikomitea", joka valittiin lokak. 10 p. pidetyssä järjestön konferenssissa Labor Centre haalissa. Myös paikallisissa päivälehdissä "News Chronicle" ja "Daily Times Journal" julkaistiin ilmoituksia, joissa rauhan ystävät kutsutaan kokoontumaan lauantaina, lokakuun 21 kello 1.30 samaan Labor Centre haaliin, josta pääsee kyytiin, jos ei ole jo muualla valmiiksi sovittautunut autoon. — ATH.

Miltei puolet Suomen sadosta on leipäviljaksi kelpaamatonta

Helsinki — Miltei puolet koko maan korjatusta leipäviljasadosta on leipäviljaksi kelpaamatonta. Koko sadoksi arvioidaan noin 670 miljoonaa kiloa ja tästä vain 370 miljoonaa kiloa jää leipäviljaksi, ilmenee maataloushallituksen syyskuun 15. päivän tilanteen perusteella laaditusta ylimääräisestä ennakkosatoarviosta. Rehuviljasadoksi on arvioitu lähes 1,600 miljoonaa kiloa eli lähes sama kuin vuosi sitten. Perunasato on toistakymmentä prosenttia huonompi kuin viime vuonna ja neljäsosa koko määrästä on huonolaatuista. Peltoheinän sato on hieman parempi kuin vuosi sitten.

Leipäviljaksi jäävä 370 miljoonaa kiloa on 50 miljoonaa kiloa vähemmän kuin viime vuonna. Silloinkin saatiin talvehtimisvaurioiden vuoksi noin 100 miljoonaa kiloa pienempi leipäviljasato kuin, keskimäärin vuosina 1961-65.

Rehuviljasadon laatu on varsinkin ohran osalta viimevuotista heikompi. Silloin oli sadosta kauppakelpoista 89 prosenttia, nyt sen sijaan 75 prosenttia. Perunasato on arvioitu 1,000 miljoonaksi kiloksi ja siitä on huonolaatuista 230 miljoonaa kiloa. Peltoheinää on korjattu yli 3.800 miljoonaa kiloa. Siitä on huonolaatuista vain hieman yli 250 miljoonaa kiloa. Laadultaan kunnollisen heinäsadon määrä on noin 10 prosenttia parempi kuin vuosi sitten.

Perunan sato jää tänä vuonna maan etelä- ja länsiosissa keskinkertaista huonommaksi. Märkyydestä johtuen on mukuloissa ruttoa, joka luonnollisesti alentaa sadon laatua. Itä- ja varsinkin Pohjois-Suomessa hehtaarisadot on arvioitu keskinkertaisiksi tai sitä paremmiksi. Keskimääräiseksi hehtaarisadoksi on saatu 15,600 kiloa, josta kauppakelpoiseksi on arvioitu 77 prosenttia.

Kasvustoista tehtyjen silmävaraisarvioiden mukaan jäänee sokerijuurikkaan hehtaarisato lähes 20 prosenttia pienemmäksi kuin vuosi sitten. Vihantarehun,rehukaalin ja rehurapsin sadoista tulee likimain viimevuotisen suuruisia.

Neljä lasta kuoli tulipalossa

Toronto. — Hän sai vaimonsa ja kaksi lastaan ulos mutta sitten hän oli itsekin liekeissä. Hän kaatui ja kieritteli nurmikolla huutaen: Lapset! Siellä on vielä neljä lasta."

Näin kuvasi eräs naapuri ammattivalokuvaaja Victor Harrisia, joka vietiin ambulanssilla pois kotinsa palopaikalta, Fairmount Crescentilta, missä sunnuntaina kuoli neljä lastaan. Palossa kuolleet lapset ovat: 12-vuotias Sheryl Harris ja hänen siskonsa 10-vuotias Carol sekä mr. ja mrs. Kenneth McLarenin 10-vuotias Dorothy McLaren ja hänen siskonsa 5-vuotias Debbie.

KAUNEIMMAT KUKAT
hyvän ystävämme
KALLE OVASKAISEN
Muistolle
Kuoli syyskuun 12 pnä 1967.
HILDA KAUPPILA
IRJA JA AATU KOIVULA
Sudbury Ontario

MUISTOJEN KUKKIA
Eino Haapakosken
MUISTOLLE

Elsi ja Armas Hutman
Mr. ja mrs. George Hutman
Bertha ja Aarne Kummu
Iris ja Wilbert Hakala
Impi ja Frank Tommila

Sudbury Ontario

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
Matti Koveronkosken
MUISTOLLE
Kuoli lokakuun 18 pnä 1957.

Taas syksyn kultalehdet
maahan putoaa,
se aatokseni vie vuos'
kymmenen taa.

Unhoittaa en voi Sinua
milloinkaan.

HILDA

KUOLEMATTOMAT
KUKKASET
Konrad Honkimaan
MUISTOLLE

Kuoli Port Arthurissa, Ont., syyskuun 26 pnä 1967.

Kunnioittaen hänen elämäntyötään työväenluokan marxilaisen puolueen jäsenenä sekä toiminnastaan metsätyöläisten uniossa, International osuusliikkeen rakentamisessa ja kulttuuritoiminnasta Canadan Suomalaisessa Järjestössä, sen musiikki- ja näyttämötyössä.

A. T. Hill	**Helvi ja Walter Wäyrynen**
Sofia Puukila	**Tyyne Sillman**
Mr. ja mrs. K. Sippola	**Helmi ja Väinö Pakka**
Hanna Pitkänen	**Aino ja John Lehikoinen**
Mr. ja mrs. L. Krupp	**Yrjö Korpi**
Mr. ja mrs. A. Saari	**Jack Kluukeri**
Jenny Salmi	**Hilma Ahlfors**
George Saivo ja Helmi	**Fanny ja Niilo Ketola**
Lempi Bryk	**Elma ja Bill Berglund**
Lily Bloom	**John Hook**
Katri ja Oskar Maklin	**Auli ja Ed. Doherty**
Lily ja Reino Eteläpää	**Aino ja Antti Pitkänen**
Miina Wirta	**M. Comishin**
Hilda Erkkilä	**V. Kentala**
William Laine	
Lilja ja Sam Pukkala	
Arthur Aho	

PORT ARTHUR ONTARIO

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Minnie Vainio, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä tiistaina, alkaen klo 7.30 illalla. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Lihaa ym. halvemmalla

Lapa STEAKIT, 59c lb., Fearmanin leikattuja laihoja pekonin loppupaloja 29c lb., 4—$1., lännen naudanlihaa puoliskoina 47c lb., takavartit 57c, etuvartit 37c lb., savustetut kinkut 55c lb., symäpuupäärnyt 6 kvartin kori $1.19, Clarkin tomaattimehua 48 uns. kannuja 3—$1., Heinzin soppaa 10 kannua $1., tuoretta leipää 5—$1.

Springer Park Farms
45 Elm St. W. CPRn ylik. vieressä

NOPEA . . . Täydellinen

"GOLDEN"
keskus-
lämmitys-
öljypalvelu

Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.

Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa

TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

SUDBURY FOOTWEAR & MAKI CO-OP SHOE REPAIR

Ensiluokkainen kenkien korjaamo

NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA

Espanola Furniture & Appliances
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin

RICHARD LAKE LUMBER & Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1-11 i.p.

Kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 illalla.

Urheiluväen rallakas bingotilalsuus Finnish haalilla torstaina, lokakuun 19 pnä kello 7.30. Tervetuloa sanovat alerts-visalaiset.

Naistenkerhon kokous Finnish haalilla tiistaina, lokakuun 24 pnä kello 7.30. Kaikki tervetulleita.

Vapaus-kustannusyhtiön johtokunnan kokous maanantaina, lokakuun 23 pnä klo 7.30 illalla liikkeen konttorissa.

Urheiluväen bingo torstaina, 19 pnä

Tänä torstaina, kello 7.30 aloitetaan voittojen jakelu Finnish haalilla urheiluväen toiminnan merkeissä. Tulossa on ensi kesänä suurjuhlat Sudburyyn ja varoja tarvitaan asianmukaisia valmisteluja varten. Pelaajat ja lahjavoitot tervetulleita.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Sudburyn seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on saatu kaksi lahjoitusta Anni Kanniston muistoksi: Ida Pipo on lahjoittanut $3.00 ja Vick Hämäläinen $2.00.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksesta.

Halpavuokraisia koteja Neelon-Garson kuntaan

Ensimmäisten halpavuokraisten kotien rakennussuunnitelmaan sisältyvien kolmen kahden yksikön talon rakentamistyöt aloitetaan lähipäivinä Neelon—Garson kunnassa, sanoi kunnan kirjuri Margaret C. Kamula.

Talot rakennetaan uudelle Faybell asuntoalueelle ja pitäisi olla valmiit asuttavaksi kahden kuukauden kuluttua.

Ontarion rakennus korporatio (OHC) on hyväksynyt suunnitelman sen jälkeen kun tehtiin toinen tutkimus kotien tarpeesta kunnassa. Ensimmäisen tutkimuksen perusteella kunnan pyyntö halpavuokraisten kotien saamiseksi hylättiin.

Talot tulevat sisältämään neljä kolmen ja kaksi neljän makuuhuoneen yksikköä. Vuokrasumman suuruus sidotaan asukkaan tuloihin.

Suomalainen autokorjaamo
D. G. MOTORS
PAUL LUOMA
Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta
KAIKKI TYÖ TAATAAN
KOHTUULLISET TAKSAT
Puhelin 674-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

Vapauden 50-vuotisjuhla Sudburyssa

Vapaus nyt kultavuotta
juhlii kera työkansan
pitkä taival takanansa
elänyt ei ole suotta.

Kaikki lehtemme lukijat ja ystävät tietävät että tänä syksynä tulee kuluneeksi 50 vuotta Vapauden perustamisesta. Kaikkialla laajassa maassamme ovat järjestömme ihmiset ja lehden lukijat järjestäneet tapauksen kunniaksi juhlia miehen ikään ehtineelle lehdellemme. Me täällä pääkallon paikalla olemme päättäneet, kuten jo aikaisemmin on lyhyesti mainittu, järjestää juhlapäivälliset johon sisältyy myös lyhyt, arvokas ja tilaisuuteen erikoisesti valittu ohjelma, sunnuntaina, marraskuun 5 pnä.

Ateria tarjotaan alhaalla salissa ja ei tarvitse muuta kuin istua pöytään niin meidän näppärät, nopeakinttuiset tyttäremme palvelevat teitä. Ateriaan sisältyy tietenkin kalkkunaa kaikkine siihen kuuluvine herkkuineen ja mitä olisi syntymäpäiväjuhlat ilman syntymäpäiväkaakkua? Ja onhan siellä vähän yhtä ja toista yllättävää, mutta eipäs mainitakaan niistä kaikista yhdellä kertaa.

Ohjelman suoritus alkaa heti ruokailun loputtua. Tilaisuus aloitetaan kello 1 ip., joten ei kenenkään tarvitse syödä vahvaa aamiaista. Lippuja etuostolla komitean jäseniltä ja Vapaudesta ja maksavat ne 2 dollaria kpl. ja lapsilta $1.

Tervetuloa runsain joukoin tähän lehtemme kultavuoden juhlaan.

— S.

Anna Kannisto ja Uuno Männistö haudattiin eilen

Yli puoli vuosisataa Sudburyn seudulla asunut, Anni Kannisto haudattiin eilen Park Lawn hautausmaahan ystävä- ja tuttavapiirin saattamana.

Puhuen viime torstaina kuolleen Anni Kanniston kukilla ympäröidyn avoimen arkun ääressä Lougheedin hautauskappelissa, Vapauden liikkeenhoitaja Edwin Suksi sanoi, että edesmennyt ystävämme oli kunnon kansalainen, joka teki hyvän päivätyön työväenliikkeen riveissä ja Canadan rakentamiseksi. CSJ:n sekakuoro Sävel lauloi Laila Nordmanin johdolla kaksi kaunista laulua. Viimeiset jäähyväiset esitti haudalla W. Eklund. Hautajaisten jälkeen tarjottiin Finnish haalilla perinteelliset hautajaiskahvit.

Kantajina palvelivat: Henry Strom, Toivo Peura, Lauri Aho, Oscar Männistö, Arne Niemi ja Niilo Niemi.

Samaan aikaan haudattiin myös Lougheedin hautaustoimistosta Uuno Männistö. Viimeisen palvelun suoritti Park Lawn hautausmaahan haudatulle Männistölle Rev. Wm. A. Sumner. Hautausvieraat lauloivat virren "Hymn of the Traveller".

Kantajina palvelivat: Arvo Porttila, Väinö Haavisto, Vern Kallio, Sylvester Laitila, Eino Lehtola ja Lauri Rajala.

KUOLLUT

Uuno Männistö

kuoli Lady Dunn-sairaalassa, Wawassa, Ont., perjantai-iltana, lokakuun 13 pnä 1967, ollen 69 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi kaksi poikaa, Viljo, Garsonissa, ja John, Watertown, Ontario.

Hautajaiset toimitettiin Lougheedin hautaustoimistosta, maanantaina, lokakuun 16 pnä 1967 Park Lawn hautausmaahan.

Kaksi FBIn agenttia todistanut klaneja vastaan murhasyytöksessä

(Jatkoa sivulta 1)

Doyle Barnetten poliisille aikaisemmin antama lausunto, missä toistettiin usein sana "blank" sillä kohtaa, missä oli aluksi ollut henkilön nimi. Siinä mainittiin vain yksi nimi, 41-vuotiaan Jim Jordanin nimi

Barnetten lausunnossa selitettiin, miten 24-vuotias Michael Schwerner, 20-vuotias Andrew Goodman ja heidän 22-vuotias kumppaninsa Chaney vietiin pimeälle soratielle ja ammuttiin siellä.

Hän sanoo jonkun (syytetyistä) menneen hänen autonsa ohi ja sanoneen valkoihoiselle Schwernerille: "Sinäkö olet se neekerien rakastaja".

"Sir, minä ymmärrän teidän tunteenne", kerrottiin Schwernerin sanoneen.

"Blank ampui Schwernerin", sanottiin lausunnossa ja jatkettiin: "Blank ampui Goodmanin".

"Säästäkää minulle yksi", kerrottiin Jordanin sanoneen. Keskellä tietä seisonut Jordan ampui tien reunalla olleen Chaneyn, selitettiin lausunnossa. "Te ette jättäneet minulle muuta kuin neekerin" kerrottiin Jordanin sanoneen. "Mutta sain ainakin neekerin."

Yksinäinen rosvo Ambassador-hotellissa

Myöhään torstaiyönä käveli tuntematon mies Ambassador hotelliin kassaansa laskevan mrs. Elizabeth Taylorin luokse vaatien antamaan hänelle rahat sanoen, että hänellä on pyssy.

Mrs. Taylor ei nähnyt asetta mutta antoi miehelle osan rahoista. Samassa tuli paikalle toinen hotellin työläinen. Mies säikähti ja pakeni saaden mukaansa kassan rahoista vain 130 dollaria.

Poliisit etsivät miestä.

Neljäs kuolonuhri No. 17 maantiellä

Sturgeon Fallsin lähellä maanantaina 9 pv tapahtunut järkyttävä auto-onnettomuus vaati neljännen kuolonuhrin.

Hanmerista kotoisin oleva 28-vuotias mrs. Dianne Labelle kuoli torstaina Sudbury General sairaalassa, jonne hänet oli miehensä Romeon kanssa siirretty tiistaina. Romeo Labellen on ilmoitettu olevan vakavassa tilassa mutta, että hänen toipumisestaan on toivoa.

Maailman turuilta

PALJON NAINUT MANVILLE ON KUOLLUT

New York. — Paljon nainut miljonääri Tommy Manville kuoli sydänkohtaukseen sunnuntaina. Hän oli 73 vuoden ikäinen.

Hautajaisten järjestämisestä huolehtii Manvillen yhdestoista vaimo, saksalaissyntyinen 26-vuotias Christina Erdlen.

Manvillen yhdeksäs vaimo, mrs. Roddy-Eden, hakee oikeuden kautta Manvillelta $5,000,000 hyvitystä sydänkipuihinsa, joita hän sanoo saaneensa kaksoissisarensa ja Manvillen vehkeilystä. Mrs. Roddy-Eden sanoo kaksoissiskonsa esiintyneen hänenä Nevadan avioerojärjestelyssä v. 1955.

Manville sai asbesti-tehtailija-vanhemmiltaan $40 miljoonan perinnön. Hän tuli omalla tavallaan kuuluisaksi 11 avioliitostaan. Kymmenen avioeron arvellaan maksaneen Manvillelle $1,500,000.

SYKSYN
KAUNEIMMAT KUKAT
pitkäaikaisen tuttavan
Anna Kanniston
Muistolle
Hänen työtään ja toimintaansa työväenliikkeen hyväksi kunnioittaen,
HENRY ELLMEN
R. R. 1 Whitefish, Ont.

PERHEEN NUOREMMILLE

How Old Are Our Nursery Rhymes?

"Ride a cock horse to Banbury Cross
To see a fine lady upon a white horse."

Do you know, as you repeat the old jingle, that you are telling about factual history — that the fine lady really lived, and was one of the greatest of England's Queens Queen Elizabeth? And that she passed through the town of Banbury in a great ceremonial procession the day before her coronation, drawing huge crowds to see her ride by on her milk white steed?

Yes, that is what the old rhyme is about, and so it is with most of the Mother Goose rhymes that boys and girls love and grown-ups remember with fond recollections of their childhood days.

"Jack and Jill" going up the hill to fetch a pail of water is said to be the Icelandic people's explanation of the mysterious tides of the oceans which come and go regularly. Man's early idea of the shape of the earth was like a hill and the boy and the girl going up and down the hill representing the tides forever going in and out.

Mary, Queen of Scots appears in a great many nursery rhymes. All children know about **"Little Miss Muffet"** who sat on her tuffet; eating her curds and whey. Miss Muffet is Mary and the spider was John Knox, an early protestant.

"Mary, Mary, quite contrary", refers to Mary's attempt to keep the catholic religion strong in the lands she ruled over.

In the rhyme **"Sing a song of sixpence, a pocket full of rye, Four and twenty blackbirds baked in a pie"** . . . the king was in the counting house counting all his money refers to King Henry VII.

His queen was listening to the stories of the Spanish ambassador; the maid was Anne Boleyn (one of Henry's wives, and the blackbird who pecked off her nose was the executioner who later cut off her head.

"Little Jack Horner", was one of Henry's courtiers, who, by a bit of thievery, robbed the King of one of his estates. Then Jack built a wonderful house on the estate — **"The House that Jack Built"**.

Was Mother Goose a real person? Well, way back in 1697 a French writer of fairy tales published a volume, "Tales of My Mother Goose" but these stories had been in existence for hundreds of years before that time. Then in 1719, an American in Boston was the author of "Songs for the Nursery; or Mother Goose's Melodies for Children". He wrote down the stories that were told to his son by the boy's grandmother, a Mrs. Goose.

These are only a few of the stories behind the fairy tales and rhymes we all know so well. Perhaps you know some too, that we haven't mentioned here?

* * *

NO WONDER

May: "My cabin on the ship was nice, but I didn't like the washing-machine on the wall."

Kay: "Washing machine? That was a porthole."

May: "No wonder I never got my clothes back."

*

BANG! BANG!

The TV repairman was trying to find the trouble in a set. Just then the six year old came home from school. "I'll bet", he said, "If you'd clean out the dead cowboys from the bottom of the set, it would work again."

Helvi Enjoys High School

Dear Irja-täti, boys and girls.

Well, I guess its about time I wrote. I hope that everyone there is OK. By the way, I received my Horsemanship booklet thanks.

School has been keeping me very busy lately and I have had quite a bit of homework. I guess its the same with everyone elese. High School is really very enjoyable, once you get used to it.

A while ago a horse stepped on my foot and it swoll up quite a lot. It is much better now.

Well I had better close now. This isn't much of a letter but I wanted to tell Irja-täti I had gotten my booklet. I'll write more soon. Bye for now.

Helvi Taulu.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Terveisiä Exposta. Kyllä se oli elämys kun sai käydä katsomassa Man and His World maailmannäyttelyä. Makes one proud to be a Canadian. Of course one cannot see too much in two days but the pavilions I saw were really worth seeing.

Tänään meillä on Helviltä kirje, jossa hän ilmoittaa, että hän on saanut Horsemanship kirjansa takaisin. Hän kyllä lupasi kirjoittaa toisten lisää. I'll hold you to that promise Helvi and thanks for writing.

Belated Happy Birthday Greetings to Wayne Huhtanen. He was 13 years old on Oct. 2nd.

We want to say thanks to Rauhatäti for taking care of the postilaatikko while Irja-täti was away. Irja-täti's son and his wife came for a visit from Portage La Prairie, and it was with them that we went to Expo. And so kuulemiin until next week.

Irja-täti.

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ

Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTOMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.

VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA

SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA

Kerttu Saarenheimo:
TULENKANTAJAT
303 SIVUA — HINTA SID. $5.95
Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla
Runsas kuvitus

Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.

Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

KAUNEIMMAT KUKAT
edesmenneen ystävämme
ANNA KANNISTON
MUISTOLLE

On sammunut silmäsi Anna,
kätes auttava kylmennyt.
Niin pitkä oli työpäiväsi,
syvä rauha on osasi nyt.

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen,

John Salminen, Long Lake, Ont.	Helmi ja Werner Lammi
Senja ja Vic. Jutila	Mari ja Matti Johnson
Helmi ja Yrjö Palomäki	Elina ja Arvi Sandholm
Piispaset	Mrs. Sofia Rönkä
Anni ja Chas Palo	Linnea ja Evald Tuomaala
Hellen ja Bill Sundholm	Mary ja Joonas Kivi
	Maiju, Eugene ja Evert Mäenpää

WHITEFISH JA BEAVER LAKE, ONT.

Kauneimmat kukat

edesmenneen toverimme ja ystävämme

ANNA KANNISTON
MUISTOLLE

Suru astui keskuuteemme
kuin syksyn putoava lehti.
Seurattava oli ystävämme,
jonka kohdalle kuolo ehti.

Niin pitkä sekä värikäs
oli elämänlankansa loimi,
lämmin hymy, silmä kirkas
kun keskuudessamme toimi.

Kaunis oli päivätyö,
jonka täällä kantoi.
Oli siirtolaisen elo kuin yö
ennenkuin maa parasta antoi.

Kuolema tulee kuin ystävänä,
jos lähtijä on siihen valmis,
mutta suru on niiden kannettava,
joille poistunut oli kallis.

Hänen arvokasta työtään ja muistoaan kunnioittaen,

Anni ja John Lievonen	Tilda Santala	Irma ja Ernie Impola
Lyyli ja John Pärssinen	Hanna Koski	Siiri ja Kalle Sillanpää
Irja ja Aatu Koivula	Arne Walli	Lilja Anttila
Lempi ja Lauri Jokinen	Selma ja David Ritari	Mary Saari
Sofia Pöntiö	Senja ja Edwin Suksi	Esteri Jouppi
Hilda Kauppila	Ida ja Oscar Männistö	Hilda Huhtanen
Hilda ja Matti Kotanen	Anja ja Kalle Kassinen	Rauha ja Aimo Mäki
Impi ja Frank Tommila	Aili ja Toivo Peura	Kerttu ja Taisto Länsi
Betty Kopsala	Hilma ja Ensio Wuori	Milja ja Lauri Aho
Hilja Smith	Matilda Revoniemi, Lac du Bonnet, Man.	Aili Roininen
Julia Sutinen	Ida Nordlund	Esteri ja Eino Siren
Helmi ja Olavi Lindroos	Emmi ja Hannes Suomala	Laimi ja Niilo Niemi
Aino ja Arvi Lahti	Mary ja Jack Walli	Martha ja Onni Kekki
Katri ja Uuno Korpi	Ella ja Henry Strom	Elsa ja Jalmar Miettinen
Maiju Majander	Hilja ja Anton Kaisla	Esther ja Toby Hakala
Alina ja Wm. Eklund	Tyyne ja Kaarlo Harju	Laila ja Leo Nordman
Hilda ja John Raivo	Hilja Kankkunen	Hilma Haapala
Vilma ja Eino Lehtola	Lyyli ja Kalle Kauppinen	Hilda Tuori
Alice ja Oiva Santala		

SUDBURY ONTARIO